

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Köncsi főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, október 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Kilenec lakat alatt.
Szabadkőművesek kongresszusa.
Egyről-másról. Irta: Lux Terka.
Ábrahám Lajos jubileuma.
Tisza István a királynál.
Aradi kereskedők gyűlése.
Büntügyi zárlat Szelléné ellen.
Königawarterék válópöre.
Inditvány a kamarilla ellen.
A szomorú özegey.
Aradi lövészgyűlés.
Az aradi hadbírósg és a szegedi katonai alifér.
A mindszenti kalács elmarad.
Tárcs: A hétről. Irta: Forgács. — **A béke tan-nyája.** Irta: Jovan Sloten.
Csarnok: Két kőbor lovag. Irta: Lovik K.

Kilenec lakat alatt.

Arad, október 24.

Régen volt, nagyon régen, talán igaz is volt. Aradváros törvényhatósági bizottsága megszavazott egy indítványt, mely arra irányult, hogy némi halvány kis vigasztalást gyújtson abba a sötét labirintusba, mely egy sereg vállalkozónak és részvénytársaságnak áruccsarnokául szolgál Aradon, s a város legvitálisabb érdekei képezik benne a portékát.

A képviselőtestület sok, sok hónappal ezelőtt elhatározta, hogy kinyomatja és megkézre bocsátja mindama érvényben lévő szerződéseket, melyeket a város ér-

deksoportokkal és magánosokkal kötött. Nem unalomüzből, nem is muló gyönyörnek kelt napvilágra ez a határozat, hanem azért, mert ha oklevelet osztogatnának a tanulás azon fajtájából, melyet valaki a saját kárán végez, akkor Arad lenne Magyarország első — diplomás városa. Annyit tanultunk már ezen a réven, hogy bölcssek lettünk tőle és koldusok.

A közgyűlés tehát határozott.

A világ pedig elkezdett forogni lassan, de biztosan. Krisztus helytartót cserélt a földön; Anglia trónjára új király került; Macedonia lángba borult; és lángba borult Budapesten a párisi-áruház is; Széll Kálmán megbukott; a szerb királyi párt lemeszárolták; Nemess Zsigmondot képviselővé választották Facseten; a király lemondott a délmagyarországi hadgyakorlatokról; a Humbert-párt elfogták; Héderváry kormányt alakított; a képviselőház asztalára letettek tizezer koronát; Bécsben járt az orosz cár; megjelent a cloyi hadiparancs; és lefolyt előttünk egy egész világtörténelem. Csupán egy dolog nem akar előbbre menni; egyetlen egy esemény nem akar belekerülni a történelembe: az a nevezetes pillanat, amikor nyilvánosságra hozzák Arad város szerződéseit.

Nem régen történt, hogy a villamos társulat, mely szakadatlanul szerződés-módosításokon töri a fejét, alkalmat adott

a közönségnek, hogy beletekintsen a társulatnak a várossal kötött irásába. Ez a véletlen olyan pontot fedett fel a szerződésből, mely a fogyasztóknak ezrekre szóló előnyöket biztosít, s mely pontnak érvényesítése céljából csakhamar pert indított a város ügyésze a villamos társulat ellen.

A vízvezeték részvénytársaság százféle fonállal szövi körül a város közönségét. Oriási vizadó nyomja miatta a lakóságot; szeretnék lazítani a kötelékeken, kedvünk volna megszabadulni a terhektől, szeretnők megváltani a vízműveket: s nem tudjuk, milyen vizet tartozik adni a társulat, nem tudjuk a megváltás módzatait, nem tudjuk mit kell adnunk, mit követelnünk. Csak egyet: hogy fizetnünk kell, még pedig sok vizet és drágát.

A légszusz-társulat utcahosszat pislogó lángjai nem képesek bevilágítani abba a szürke homályba, mely körülveszi a társulatnak a városhoz való viszonyát. Így esett meg egyszer, hogy se szó, se beszéd, ott felejtette a város a gázműveket a társulat zsebében.

Az aszfalt-vállalat orránál fogva vezeteti az egész várost. Egyszer feltépi a járdát, máskor újra önteti; magára vállalja az utcák épségben tartását, markába nyomat érte egy csomó pénzt; s mikor bokáig érő barázdák szántják végig a város utcáit, akkor a fülét se mozgatja,

A hétről.

Szelléné, a kinek szívében
A gondok zakatolnak,
A fogházban így zokogott
Meszlényi Anatolnak:

„Ügyész uram, ügyész uram,
Csak arr' az egyre kérném:
A cellámba engedje, hogy
Bejőjjön a frizérném.

Mert már az egyről, higye el,
Alig tudnék leszokni,
Hogy jól álljon a fejemen
A fru-fru és a lokni.

A rabság, ez a cella itt
Szomorú és kietlen,
De legkínosabb lenni benn'
Annak, ki fésületlen.

Mert ez a haj, Meszlényi úr,
Nem mindennapi fejdísz,
Az időnek tele közé
Ha fehér szálat ejt is.

Egy közmondást cáfolt agyon
E haj, határozottan:

Nem áll, hogy hol hosszú a haj
Rövid az elme ottan.

Akár Sámsonnak egykoron,
A bibliába', régen,
E hajba volt, ügyész uram,
Nekem az erősségem.

A férjem ezt becsülte meg,
Mert úgy hiányzott nála,
S a magas kuriáig is
Elért ennek a szála.

Volt ember, kinek élete
— Ha pénze romjain volt, —
Egy hajszálon függött csupán,
S e hajszál az enyim volt.

Ez a haj nekem az, a mi
Khuennek a szakálla,
Széll Kálmánnak a formula,
Oly drága minden szála.

Drágább, bár nem tűzők belé
Gyémántos diadémét,
Mint báró Beck Frigyes előtt
A vezényszó, ha német.

S ha látnám, hogy e haj fölött
Az olló szárnya lebben, —
Egy hercegnőtől, istenem,
Nem válnak nehezebben ...

A férjem elment, s nem tudom,
Hogy lesz-e visszatérte,
A neve *Kertész* Makszinak
Legyen dicsérve érte.

A barátság virága mind
Egymásután fagyott el,
Az ismerős is idegen, —
Csak e haj nem hagyott el.

Nem hullott, ezt nem üzte el
A szenzáció kürtje,
Sohsem röstellte azt a tényt,
Hogy a Szelléné fűrtje.

E hajt azért, ó Anatol,
Megilleti a hála,
Hogy gondozatlan ne legyen
Egy reggel se a szála.

Amely olyan gyakorta lát
Magányomban zokogni,
Legyen kisütve itten is
A fru-fru és a lokni.

Nem bánám már, hogy rab vagyok,
De arr' az egyre kérném:
Engedje, jó ügyész uram,
Bejönni a frizérném.“

Forgács.

ellenben vár a jótállási idő leteltéig s néhány százezer koronáért újra elvállalja az utcák beburkolását. Az aszfalt minőségéről, szilárdságáról ugyan ki beszél Aradon? A szilvalekvárral kiállja a versenyt, s ezzel elégedjek meg az aszfalt taposó filiszter, mert ha nem, akkor megduplázzák a pótdóját, s punktum.

A lóvasut még évtizedek múlva is bibliai hangulatot borít a városra. Noé bárkáját el nem viszi innét semmi erő, s ha panaszra megy a város a miniszteriumhoz, onnét elküldik szépen Ábrahám kebelébe. Hogy mikor jár le a koncesszió, s hogy addig és mihez volna jussunk, jöjünk: az örök titka marad a városház molyette aktáinak.

Bolond állapot ez nagyon. De hát úgy látszik, meg kell barátkoznunk vele.

Mert előbb lesz gázgyáros Fényes Dezső, előbb lesz villany-terjesztő Vajda István, hamarabb vízvezetési direktor Domonkos Lajos, semhogy nyomdafestéket látnak a nevezetes írók. A kormányozható léghajót rég kiszorította már használatból a személyszállításra berendezett gondolat; a telefonos kisasszonyok közelebb kapcsolják egymáshoz az égi testek lakóit; ágyunaszádok járnak a városligeti tóban; lesz hercegprimás Csák Ciriák; és meglesz talán az új pályaudvar is: de a nyilvánosság előtt még mindig kilenc lakattal őrzött titkok lesznek — a város szerződésai.

* *

Szabadkőművesek kongresszusa.

(Aradiak Nagyváradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 24.

A szabadkőművesek szinte a regék világába illő alakok. Ébren álmódúak, emberfeletti célokért bevülők, nem egyszer az utópiák birodalmában kalandozók. Nagyon is gyakorlatias szellemű korunkban, a melyben minden törekvés rugói közt a kétegy és bizalmatlanság joggal kutathat rejtett önző érdekek után, evangéliumi önzetlenséggel munkálkodnak mások javán, egy szebb, egy boldogabb kor, egy arany kor-

szak megteremtésén, a midőn minden ember egyenlő és szabad lesz, a midőn e föld minden lakóját — nem tekintve fajtát, színét, nyelvét, vallását és nemzetiségét — a szeretet kapcsa, testvéries érzés fűzi majd egymáshoz.

Törekvéseiknek, álmódúasaiknak ez a távoli célpontja, ez a sarkcsillag, a mely utjuknak irányát jelzi, a mely felé lankadatlanul, csüggedés nélkül tartaniok kell, bármily borus, sötét legyen is a láthatár és bármennyi akadály kerüljön is eléjük. S ők a lankadást, a csüggedést nem ismerik, a kudarc lelkesedéseket nem apasztja, mert minden szabadkőműves vallja a spenceri mondás igazságát: senki sem lehet addig tökéletesen boldog, míg minden ember nem boldog.

Minden ember boldogsága, ez összes törekvéseiknek a programja. Ezt szolgálják kivételes és tiszteletet parancsoló áldozatkészséggel, tiszta, ideális eszközökkel, nemes szándékkal, magasztos intenciókkal.

A magyar szabadkőművesek Nagyváradra zarándokoltak, hogy vándorgyűlésüket tartsák a felvilágosodottságnak ebben az erős vidéki városban. Az ország minden páholya, ezek közt az aradi „Összetartás” is, képviselteti magát a vándorgyűlésen, amely általános nagy emberi problémák vitatását tűzte napirendjére. A vendégek, köztük a magyar közélet számos kitűnősége, tegnap érkeztek meg az ország különböző részéből. A gyűlés vendégeit a nagyváradi szabadkőművesek fogadták, akik társasvacsorán ünnepelték idegenből érkezett testvéreiket.

A gyűlést holnap, vasárnap tartják a Rullkovszky-uton levő páholyban. A tanácskozás napirendjét az *alkoholizmus ellen való küzdelem, a magyar népoktatás és az általános elszegényedés kérdései* dominálják. Főolvasások, beszédek és viták lesznek, amelyek a társadalom e nagy problémáit igyekeznek megfelelő világításba helyezni.

Tegnap értekezletet tartottak, melyen husz vidéki páholy küldöttei vettek részt. Ma este volt az értekezlet, holnap vasárnap pedig lesz a gyűlés, melyeken többek között a következő kérdéseket fogják az előadók ismertetése után megvitatni:

1. Az iszákosság ellen való küzdelem.
2. Az oktatásügy államosítása.

3. Az országos népnevelési egyesület megalakítása.

4. Vidéki városokban felállítandó intézetek a Budapesten már szépen működő Erzsébet-népakadémia mintájára.

5. Állásfoglalás a reakció ellen.

6. A gyermekvédelem kérdése.

7. A munkanélküliek helyzetének javítása.

8. A törvénytelen gyermekek helyzetének javítása.

9. Ethikai (szabadgondolkodó) szövetség alakítása.

Ezek főbb pontjai az első vándorgyűlésnek, a mely egyébként minden ünnepi formáság nélkül lesz megtartva, annyira, hogy az idegen városból érkezők még a vendéglátást sem fogadják el a helybeliek részéről, hanem minden vendég maga gondoskodik az ellátásról.

Az összes magyar szabadkőműves páholyok nagy számmal jelentették be képviselőik érkezését a nagyváradi főmesternél. Különösen Szeged, Arad, Temesvár, Kolozsvár, Győr, Pozsony, Szombathely, Sopron és Kassa városokból jönnek sokan. Résztvesznek a vándorgyűlésen az osztrák szabadkőművesek is, a kik a pozsonyi páholyhoz tartoznak, miután az osztrák reakcionárius törvények nem engedik meg nekik a páholyokban való egyesülést és működést.

TÁVIRATOK.

Az olasz kormányválság.

Róma, október 24. A sokféle miniszterliszta közül a legautentikusabb, amely *Ottolenghi* a hadügyminiszteri tárcára jelöli. *Giolitti* a radikálisokkal tárgyal a kormányba való belépés céljából. Valószínű, hogy *Sacchi* lesz a pénzügyminiszter és hogy *Visconti-Venosi* sikerülni fog megnyerni a külügyminiszteri tárcára, ha letesz arról a szándékáról, hogy a kormányprogramot konzervatív irányba terelje.

Garázdálkodó török bandák.

Konstantinápoly, október 24. A porta értesítette az orosz és osztrák-magyar nagyköveteket, hogy négy francia és német tisztet, akik török szolgálatban vannak, abba a bizottságba nevezett ki, amely itékezni fog a garázdálkodó török katonák felett.

A béke tanyája.

Irta: Jovan Sloten.

I.

Egy keskeny, szűk sikáto ban, ahova csak néha hatolt be a napsugár, ahol az égből alig látszik egyéb egy kék vagy szürkésfehér csiknál, lakik a „fekete Berta”.

Kifestett sovány arcával, szegényesen kicicomázva ott áll a sötétben, a nyomoruságos hajlékja ajtajában, vagy a sötét utca sarkán zsákmányra les.

Ama szerencsétlenek közé tartozik, akitől iszonyattal fordulnak el a becsületes asszonyok, akiknek hideg erénye csak félig ismeri az élet tengerének szirtjeit; akiket a férfiak kövel dobálnak s köztük legelőször az, a i anynyire iuttatta őket.

Berta fokról-fokra süllyedt. A szegyetől és kétségbeeséstől elállatiasodott és eltompult, de még sem lett egészen érzéketlenné, mert nem iszik, amit pedig a többi sorsosa mind megtesz.

Megkísérelte ő is, hogy igyék, de rajta ez sem igen segített volna. Úgy érezte, hogy a pálinka a szívére száll, ott tűz módjára pusztít, amelynek veres lángja táncot jár a szeme előtt és zugó hatalommal a fülébetől. Az emberek, akiket régebben ismert, rutul eltorzult arccal jelentek meg mind a lángok közt — a multnak ez a sok kísértete, akik elől feledést az itálban keresett. Utána futottak vigasztalan kamrájába; rá nehezdedek, amikor ágyára bukott s betöm-

te a két fülét, hogy ne halljon s ne lásson semmit, amíg olomszerű mélysége álom el nem űzte a kísérteteket.

Mélyre süllyedt, de még nem annyira, mint azok a teremtmények, akik körölte tanyáznak, s vámpir módjára kiszípolyozzák az áldozataik vérért...

A szűk utcán keresztül gyakran elhalad egy szőke fiucska.

A „fekete Berta” lassankint figyelmeztetett rá. A gyermek pajkos szeme félenken nézett néha a lányra, amikor sietve eltipteggett mellette, mert neki azt mondták, hogy abban az utcában „rossz emberek laknak”.

A nevető gyermekarc mellett feltűnik Berta előtt egy újszülött gyermeknek a halványan kékes arccskája, amely csak néhány napig tartotta nyitva a szemecskéjét. Hogy örült, amikor meghalt és most mégis mily sekát gondol rá.

Egy nap cukorkát vett a fiucsának és amikor az arra tipteggett, lopva oda adta. Csak hogy meglátták s vitték el a gyermeket. Az anyja nem engedte, hogy a cukrot megegye, mert „rossz asszony adta” s a fiucska ezután sehase ment többbe a félelmes utcán keresztül.

A „fekete Berta” sokáig várta; megszokta, mint a fogoly a gyöngye napsugarát, amely a börtönébe hatol. Végre megértette, hogy sonasem fogja többé látni. Csak egy jelentéktelen csalóddal több ez az életben és mégis, amióta a gyermeket nem láthatja, mintha az élete egyetlen örömeitől fosztották volna meg.

II.

Komor, nedvesen hideg őszi est van. Egész nap esett és a szél bejárta az utcákat, csapkodva az ablakokkal s ajtókkal, vagy megrázva a fákat, amelyek sárga lombjai aggódalmas madaraként röpködtek a levegőben, míg végül vágyadtan lehulltak a földre.

Korán leszállt az alkony. Fekete felhők borulnak az ég egyforma szürkéségére: a szél vad harcias üvöltése mélabus sóhajjává vált, amely panaszos bölcsődal gyanánt elhalóan zug el a város felett.

A Gudezjrd-utca és Wijngaardsteeg hirdhet negyedében, meg a Warmoesstraat végében ma a rendesnél is nagyobb csend van. A szél meg az eső a házakoa kergette az utca „virágait”.

Időnkint egy-egy vékony ruhába bujtatott nőalak surran végig az utcán, hogy aztán eltűnjék valamely korcsma ajtaja megett s pálinkát visz magával, amikor visszajő.

A hold, valamely elvirágozott szépséghez hasonlóan, visszatükrözi szomorú, reménytelen arcát az utca pocsolyájában, majd megint elföldi magát felhőfátyolával. Az eső újra megeredt s keserves könyökként hull alá a nyomor és bűn e tanyára.

Egy szegényesen öltözött nő fordult be a Wijngaardsteeből a Warmoesstraatba s csoszogó léptekkel ellopózik a házak mentén. Egy kiesi ház előtt félenken megáll. A ház olyan, mint egy csak kevéssé látogatott vendégfogadó, csakhogy a gyéren megvilágított előcsarnokban nem látni korcsmaasztalt. Ellenben a falak tele

Egyről-másról.

(Őszi hangulat. — Egy kis politika. — A divat és a hölgyek. — Hogyan lehet hódítani? — A toilette-költségek.)

Írta: Lux Terka.

Budapest, október 24.

A szép napoknak is vége van. Bucsut mondunk a hegyeknek, a szigetnek, a ligetnek, becsukjuk ablakainkat és oda huzódunk a meleg kályha mellé. Az utcákon téli kabátos, prémbe burkolt asszonyok járnak, a női kalapüzletekben a déli és esti órákban nem lehetne egy gombostűt ledobni annyian vannak s a hidegtől kipirult arcu szép pesti asszonyok olyan komolyan és elmerülve tanulmányozzák a kirakatok előtt a téli divatot, mintha az egész életük boldogsága azon fordulna meg, hogy hosszú seszlivel vagy rövid seszlivel vegyenek-e téli kabátot?

S akár hiszik el, akár nem, ez a kérdés mindig van olyan fontos a nőre nézve, mint az országra nézve az, hogy: Tisza István vagy más legyen-e miniszterelnök? Tessenek elhinni, hogy egy hosszú seszli vagy egy rövid seszli épp úgy befűtülhet a nő karrierjének, mint az ország érdekének ez, vagy az a miniszterelnök.

Mert az életben tulajdonképpen nincsenek is jelentéktelen dolgok. Látszhatnak annak, de nem azok. Nem azok a nők sokat szólt szapult toilet gondjai sem. Küiönösen nem, a szerény viszonyok között élő nők. Bárcsak ezek a nők még nagyobb körültekintéssel adnák ki pénzüket. Nagyobbal, mint a vagyonos nők. A szerény viszonyú nő nagy finánc miniszter kell hogy legyen, s biz az nem kis gonddaljár. Praktikuság, előrelátás, saját énjének nagy ismerete, bölcs önmérséklet, nos hát talán ezek olyan nagyon kicsi, semmi dolgok?

Azért azokat a komoly, hadi szemlét tartó szép asszonyokat, kik percekkel töltenek el egy-egy kirakat előtt, nem kell megszólítani. A nőnek egész egzisztenciája azon fordul meg: tetszik-e, vagy nem tetszik? S hogy a tetszés legrefináltabb izlésig lett felszólva, annak talán nem ők az okai, de a kulturember, a kulturférfi szinte beteges izlésű követelőzése. Szegény nők, milyen szívesen megelégednének ők kevesebb mesterséges bájjal, a rafineriáig menő,

az izléstelenségbe csapó izléssel, ha — ezek nélkül is tetszenének.

És a szegény asszonyok a „legújabb divat“ kedvéért, de csakis ezért — elmennek a színházba, korszóra, képkiallításokra és mindenüvé, a hol divatos szép asszonyok fordulnak meg s az élő modellekről tanulmányozzák saját magukat. Mert egy rosszul öltözött nő épp úgy nem tetszik a férfi szemnek, mint egy parlamenti hírességnek ahogy nem tetszik valami rosszul sikerült beszéde. Már pedig, önök, erős és hatalmas urai a világnak, önökért, a férfiakért történik mindaz, ami a nő életében fontos, vagy kicsinyes dolognak látszik. Istenem, ezek a szegény asszonyok az egyszerű eszközeikkel már nem tudnak hatni. Egy régidivatu, hátul ráncos szoknyájú szép leányt, még ha ez maga Szt. Cecília is, az ördög se veszi észre, de egy merészen szabott, áruikodó szoknyának a suhogására még a kilencven esztendőes férfi is visszafordul.

Azért csak ne bántuk és ne mosolyogjunk a szegény asszonyokon, mert ők nem felelősek semmiért. Ha boldogtalanok, az a férfi rovására irandó; ha vétkeznek, a szent morál gyilkos békóit kellene miatta összehívni.

Nem hiába, hogy ősz van, az esős, hideg és nyirkos levegő tele van itatva az elmulás lehetével, krizantim illattal, itt a meleg kályhám szomszédságában tele van a szívem fájdalommal, váddal, szomorúsággal. Az asztalomon egy nagy csomó divatújság, most hagyta itt a szabász s a kanapén egy csomó finom fogású, bársonyos fényű kelme, egy csomó rőffel mérhető — pokol.

S a Kossuth Lajos-utcai kirakatok előtt kinos eleganciájú asszonyok, leányok, hideg, kutató, lázas, vagy sóvár pillantással szemekben és ezekben a pillantásokban szegény életüknek egész tragédiáját benne látom. Látom, a tudatlan fiatal leány csodálkozó, elragadott pillantását, akinek lelkében még csak homályosan él a vágy, hogy a szép ruhát nem magáért a szépet szereti, de a maga bájának érvényesítéséért; látom, a bánatos szemű fiatal asszonyt, aki mohón keresi a varázsos toiletet, melylyel a kibűlt érzelmű férjét visszacsábítsa, látom az öntudatos, tapasztalt, érett asszonyt, aki kinos gonddal örködik boldogsága

főlt, látom a cocott hideg, gyors pillantását, melylyel rögtön megtalálja a hatást fokozó titkot egy libbenő fodorban, egy ingerlő prémben s látom a nyomoruságát megunt nőnek habozó, lázas, dacos, elszánt pillantását, mikor végig tekint a kirakatok selyem és bársony kincsein s az a pillantás demonstráló daccal mondja: Eh, más is megteszi! . . .

Szomorú dolgok. Ha nagyon gazdag volnék, minden szép, de szegény lánynak viselném a toilet költségeit. S ha királynő volnék, megteremteném a karton ruha kultuszát . . .

Ábrai Lajos jubileuma.

(A felső kereskedelmi iskola ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 24.

Az aradi kereskedőtársadalom részvételével, s a nagy közönség rokonszenve és nagy érdeklődése közepette, ünnepli vasárnap Ábrai Lajos, az aradi felső kereskedelmi iskola igazgatója tanári működésének harmincéves jubileumát.

Körübelül ez a nap a harmincadik évfordulója annak, a mikor Ábrai mint az aradi főgimnázium tanára megkezdte működését. Az aradi felső kereskedelmi iskolának megalapításától kezdve, tizenkilenc év óta igazgatója. Az intézet, a mely ma a hazai kereskedelmi szakoktatásnak kiváló tekintélyes tényezője, az aradi kereskedelmi testület mellett első sorban neki köszörhető. Az ő fáradozásának eredménye volt, hogy a kereskedelmi testület az intézetnek mostani díszes otthonát felépítette, s annak internátusát létesítette.

Az ünnepély vasárnap délelőtt tíz órakor, a kereskedelmi iskola dísztermében kezdődik. Az ünnepélyre meghívót csak a testületeknek küldtek szét, de a bizottság azon szívesen látja a jubiléum tiszteletét.

Az ünnepen elsőnek *Institúris* Kálmán polgármester, mint az intézet felügyelő-bizottságának elnöke fogja Ábrait üdvözölni. A tanári kar szónoka *Somogyi Gyula* dr. a volt tanítványoké *Fodor Gyula*, az Aradmegyei Takarékpénztár vezértitkára.

Az ünnep iránt az egész ország szakkörében nagy érdeklődés nyilatkozik meg. Részt

vannak szent írásból vett idézetekkel s a ház felett lámpásor égő betűkkel olvasható a felírás: „Beth San“, a béke tanácsja.

Béke! Oh, mily hangzása van e szónak a nyomorult teremtesre, aki féltékeny tekintetbe az ablakokon, aztán lekuporodik a hideg kölépcsőre, amelyet egyre mos az eső. Egy héten át nagybeteg volt, de a fiatal erő győzött a súlyos baj felett, a természet segített. Ujra feltámaszkodhatott kemény fekhelyéből, keresztül vonszolhatta magát az utcákon ujra, hogy megkeresse azt, a mit nem lel sehol — a békét!

Sokáig nem maradhat itt, minden pillanatban elhaladhat erre egy rendőr, aki visszakergetné nyomoruságos szobácskájába.

Amint ott ül a kemény lépcsőn s didereg a hidegtől és nedvességtől, félig megfordult, hogy ujra elolvassa a szavakat, amelyeket már oly régen ismer. „Ingyen hajlék asszonyoknak és leányoknak.“ Azt is tudja, hogy csak a hozzá hasonló mélyen bukott asszonyokat és leányokat értik az alatt, amilyen ő maga.

És itt csakugyan megelhetné azt, amit keres? Az ajtó felett levő idegen szót nem érti, de hallott már oly lényekről, akik épp oly nyomorultak és reménytelenek voltak, mint ő, mélyre süllyedtek s belefáradtak a küzdelembe, mint ő és itt menhelyet leltek. Azt mondják, hogy itt benn nyugalom és béke tanú és tiszta jó ágyat adnak az emberek díjtalanul.

Oh, csak még egyszer fekkethnék rendes ágyban s alhatnék oly sok esztendő után ujra

jól! Csak egyetlen egy éjszakán! Fogvacogva felemelkedik és a keze habozva nyúl a kilincs után. De akkor meglátja a sok bibliai mondást! Ki tudja, mi mindent kérdeznek majd tőle! A keze lehanyatlik. Nem, nem teheti!

E pillanatban daloló, kurjongató legényesereg közeledik és merészen kérdi:

— No, angyalom, te is megtérni készülsz vagy korcsmának nézed a „béke tanyáját“? A korcsma odaát van, jer, én fizetek!

A leány elmenekül s a legény se törődik tovább vele, hanem nevetve fordul a társaihoz.

— Fiúk, menjünk le, kérdezzük meg, nem mutatnák-e meg nekünk a lányokat?

— Vigyázz Toon, jól tudod, hogy már volt dolgod a rendőrséggel.

E pillanatban megnyílik az ajtó s a Toonnak szólított legény halvány nővel találja szemben magát.

— Kíván valamit? — szolt a hölgy nyugodtan, míg tetőtől talpig végigné az legényen.

— A lányokat szeretnénk látni, szolt Toon, aki türelmetlenül találta ezt a tekintetet.

— Csak hogy az lehetetlen, hiszen tudják és ezért nyugodtan távozhathának.

Ekkor a csoportból előre lép egy arcátlan fickó s kihívóan szolt:

— De ha nem megyek, mielőtt a lányokat meg nem mutatta, mi lesz akkor.

— Akkor majd akad a társai közt vagy

egy, akit ha erre megkérek, kényszeríteni fogja a távozásra.

A tetszés kacajával fogadták ezt a mondatot.

— No fiúk, a néni nem esett a feje lágyára! Jó lesz ha megünnözzük, mert csak mi huznánk a rövidet.

Lassan, bár egyre gunyolódva elvonulnak és újból helyreállt a nyugalom, amennyire ez ebben a vidéken lehetséges. A lámpások egymásután kialusznak, csak még a Beth-San lámpása ég és kivilágít a sötét őszi éjbe, világító torony fénypontjaként az emberi nyomoruság tengerében.

III.

Néhány nappal később ugyanaz a nedvesen hideg idő járja. A „lelete Berta“ megingott ott lézeng a Warmoesstraat végében. Ujra megáll a Beth-San előtt. Ugyanaz a habozás, ugyanaz az aggodalom vesz rajta erőt, mint a múltkor. Ekkor szelid kéz nehezedik a vállára és egy barátságos hang gyöngéden mondja:

— Ha a szive sugallta, gyermekem, hogy ide jöjjön, úgy ne menjen el megint; jöjjön be s majd beszélgetünk egymással.

A hazatérőben levő főnöknővel találta szemben magát.

— Vagy attól fél, szolt ez ujra, amikor meglátja a leányon az aggodó habozást, hogy terhére eshetnének az imádkozással? Oh, gyermekem, legyen nyugodt, hiszen azt sem tudjuk, mely egyháznak volt ön gyermeke egyko-

vesznek az ünnepen: *Schakk* Béla dr. a hazai kereskedelmi iskolák főigazgatója, *Szuppán* Vilmos, a budapesti kereskedelmi akadémia igazgatója, *Bogyó* Samu, budapesti felső kereskedelmi iskolai tanár, és több intézet igazgatója. Lelkes hangú üdvözlő levelet küldöttek a jubileumra *Márki Sándor* dr. kolozsvári egyetemi tanár, a *brassói és zalaegerszegi* felső kereskedelmi iskolák stb.

Este, ugyancsak a kereskedelmi iskola épületének nagytermében, a jubiléus tiszteletére *társasvacsora* lesz, a mely *nyolc órakor* kezdődik. A társasvacsorán való részvételt körülbelül *százhuszan* jelentették be.

Tisza István a királynál.

Lukács befejezte misszióját.

(Goluchowszky beavatkozása. — A miniszterelnök Tisza István leasz. — A király budapesti útja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 24.

A mai napon ismét *Tisza István* gróf neve bontakozott ki az eseményekből. Egybehangzóan azt mondják a bécsi hírek, hogy a miniszterelnök *Tisza István* gróf lesz. A válságot most már siettetni akarja a felség. Tisza holnapra meghívást kapott a királyhoz s egész bizonyosra veszik, hogy a Burgból mint designált miniszterelnök fog hazatérni.

Azt is tudni vélik, hogy Tisza a béke olajágával jön s nem az „erélyes kez”-zel, melylyel első kísérlete már meg-hiusult.

Lukács László missziója a mai kihallgatással teljesen befejezést nyert. Ma már szó sincs arról, hogy ő legyen a miniszterelnök. A bécsi táviratok mind ezt mondják azon tudósítás kapcsán, melyet az audiencia eredményeiről közölnek.

A felség ma nemcsak *Lukács*ot és *Khuen-Héderváry* grótot fogadta kihallgatáson, hanem *Körber*t és *Goluchowszky* gró-

ron; az ön sorabeli nőknek szeretetre van szükségük legfőképpen; ezt mi tudjuk s a többi az Istenre bizzuk. On betegnek s gyöngének látszik, nem aludna az éjjel itt nálunk? Nézzé — ezzel felnyitva az ajtót — „Isten hozott” van az ajtónkra írva.

A jóságos szemek, amelyek néhány nappal ezelőtt féken tudták tartani a tolakodókat, most kérve tekintenek a bukott leányra; itt talán egy lélek megmentéséről van szó. — És Bertát legyőzi a szelid, barátságos szempár s belép a béke hajlékába.

Senki sem terheli kérdésekkel, senki sem kényszeríti ájtatoskodásra. Egy öreges asszony átöltözteti; kifésüli meg befojja szép hosszú haját, aztán meleg fürdőt kap — mily jól esik ez fáradt tagjainak — és végül ételt s italt is adnak neki.

Kimondhatatlan gyönyörrel nyujtják ki a tiszta fekhelyén, aztán lassan ráereszkednek az álom árnyai a szempilláira; a gondolatai összezavarodnak és úgy érzi, mint-ha szelid kezek elvezetnék egy másik, békésebb világba — aztán mélységes álomba merült.

A lámpás még sokáig ég a Beth-San kapuja felett s csillagként kivilágít a sötétbe, oly világról regélve, amelyben a bünt más szemmel nézik, mint az emberek.

Még órákig világít ki fénye a sötét éjszakába, hiszen oly sokan vannak a tévelygők, akik reménytelenek és belefáradtak a küzdelembe.

fot is. Érdekes, hogy a külügyminiszter segítségére akar sietni a királynak s állítólag azért avatkozik bele a magyarországi krízis megoldásába, nehogy a gazdasági válság miatt a monarchia nagyhatalmi állása kockára tévessék.

A mai nap eseményeit a következő távirataink mondják el:

Rezignált állásponton.

A szabadelvűpártban ma délelőtt kevesen voltak jelen. Arnyalat különbség nélkül valamennyien azt hangoztatták, hogy rezignált álláspontot foglalnak el és hogy a nemzet jogából engedni nem fognak.

Azt a hirt, hogy a király állítólag újabb magyar politikuskat fogad, némi megnyugvással hallották, de ez idő szerint nem igen biznak a sikeres eredményben.

Egy előkelő politikus a bécsi hírek megérkezése előtt még budapesti tudósítónknak így nyilatkozott a helyzetről:

— El sem tudom képzelni, mi fog történni és mi készül Bécsben. Az európai konstellációk ellenünk alakultak. Barátunk nincs, ellenben udvarok Ausztriával tartanak. A mi pedig az alkotmányosságot illet, *nem hiszem, hogy azt felfüggeszteni akarnák*. Nem is ez a szándék, hanem az, hogy *Magyarország ismerje el a felségjogoknak azt a magyarizációját, a mely a király feljogása*. Nem hiszem azonban, hogy erre ember akadjon Magyarországon. A néppártba sem. *Zichy* János gróf, a néppárt elnöke is a 67-es kiegyezés védelmének álláspontján van.

Ebben a percben nincs egyetlenegy vigasztelő, vagy reménytigérő momentum. Jótékony bécsi kezek már az éjszaka folyamán gondoskodtak arról, hogy az ország sokáig ne ringassa magát csalcoka optimizmusban: tudtul adták, mi a király álláspontja. Tehát: a király nem alkudozik a szabadelvűpárt bizottságával, nem fogadja el a programot, nem nevezi ki *Lukács* Lászlót.

Igy áll a helyzet. Ott vagyunk azon az uton, amelyen jártunk háromnegyed évnél hosszabb idő óta, de nem tettünk egy lépést sem előre. S dobogó szívvel, reménykedve, de mégis reménytelenül várjuk, mi újabbat jelent a bécsi telefon.

A mai kihallgatások.

Az első értesítés, mely a mai bécsi audienciáról adott hirt, délben jelent meg Budapesten. Félhivatalos jelentések ezek, a melyek így hangzanak:

Bécsből táviratozzák a *Budapesti Tudósítónak*: *Lukács* László pénzügyminisztert ő felsége ma délelőtt 10 órakor egy órai kihallgatáson fogadta, amelyen *Lukács* László jelentést tett küldetése eredményéről és a politikai és parlamenti helyzetről. Ő felsége a jelentést tudomásul vette és a döntést magának fenntartotta. Enne következtében *Lukács* László pénzügyminiszter ő felsége további rendelkezésére még Bécsben marad. 11 óra után *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök jelent meg ő felsége előtt kihallgatáson.

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti Bécsből: *Lukács* pénzügyminiszter tegnap este, *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök ma reggel Budapestről ideérkezett. *Lukács* dr. ő felsége 10 órakor e y órai magánkihallgatáson fogadta. E kihallgatás folyamán a pénzügyminiszter részletesen jelentést tett a királynak a kilences bizottság tegnapi megállapításairól. Ő felsége a jelentést figyelmesen meghallgatta és *legkegyelmesebben tudomásul vette*. *Döntés a mai kihallgatáson nem történt*. Ő felsége fenntartotta magának, hogy elhatározását a pénzügyminiszternek egy későbbi időben adja tudtul. Ennek következtében *Lukács* dr. egyelőre meghosszabbította bécsi

tartózkodását. Közvetlenül a pénzügyminiszter után délelőtt 11 órakor a király *Khuen-Héderváry* grótot fogadta.

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti Bécsből: *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnököt a király délelőtt 11 órakor magánkihallgatáson fogadta. A miniszterelnök kihallgatásának, mely körülbelül egy óra hosszat tartott, tárgya az általános politikai helyzet volt. Miután ő felsége fenntartotta magának a döntést, *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök is holnapig Bécsben marad, hogy a felség rendelkezésére álljon. *A mai nap folyamán lehetőleg ismét meghívások történnek*. *Körber* miniszterelnök tegnap este Triesziből ideérkezett.

Bécsből táviratozzák a *Budapesti Tudósítónak*: *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök kihallgatása háromnegyed óra hosszat tartott, a miniszterelnök a maga részéről szintén jelentést tett a helyzetről. Ő felsége kívánságára a két magyar miniszter még holnap is itt marad. Ez ideig még *nincs hír arról, hogy más magyar politikuskok is kapnak meghívást Bécsbe*. Délutáni két órakor ő felsége *Goluchowszky* gróf külügyminisztert kihallgatáson fogadta.

Bécsből — de már nem félhivatalosan — még a következőket jelentik: *Lukács* László és *Khuen-Héderváry* gróf ma kora reggeltől egész nyolc óráig tanácskoztak a bankgassei magyar palotában. Nyolc órakor egy udvari tiszt kézbesítette *Khuen* grófnak a király megbízását a 10 órakor történendő audienciára.

Lukács Lászlót már tegnap este értesítette a felség, hogy ma reggel 9 órakor fogadja. Háromnegyed 9 órakor *Lukács* kocsiára ült, a Burgba hajtattott, ahol a király azonnal fogadta. *Khuen-Héderváry*t ezalatt ostrom alá fogta a Bécsben időző felette nagyszámu budapesti hírlapíró, hogy mondja el a kilences-bizottság tegnapi határozatának lényegét.

— Nem szólhatok semmit, — felelte *Khuen*. — Ez a határozat ebben az órában még *államtitok*.

— Es mikor fogják közzétenni, kegyelmes uram?

— Azt hiszem, hogy még ma. Biztosra veszem, hogy még a mai nap folyamán oly irányu *döntés fog történni*, amely szükségessé teszi a kilences bizottság elaborátumának közzétételét.

Az újságírók serege ezután a Burgba ment s lázas izgatottság között várták a királytól jövő *Lukács* Lászlót.

Audiencia után.

Hogy a mai kihallgatásokon tényleg mi történt, arról *Lukács* és *Khuen-Héderváry* nagyon röviden nyilatkoztak. *Lukács* egy újságírónak ezeket mondotta:

— Nem történt semmi döntés. Ő felsége meghallgatta előterjesztésemet és fenntartotta magának elhatározását. Ő felsége dispoziójára Bécsben maradok.

Khuen-Héderváry kihallgatása után így nyilatkozott:

— *Valószínűleg újabb meghívások fognak történni*, mert a király más politikuskok véleményét is akarja tudni.

A *Körber* személyiségéhez közel álló bécsi „Mittags-Zeitung” a következőket jelenti:

Egyelőre még nem lehet tudni, hogy a szabadelvű párt tagadó válaszában a koronával szemben miféle következményei lesznek, de határozottan hangsúlyozni kell, hogy a telefon-drót a Burg és a szabadelvű párt Deák-szobája közt még nem szakadt meg teljesen. Nincs kizárva, hogy a kilences bizottság holnapután újabb ülésre jön össze, hogy egy *esetleges kompromisszumról* tanácskozzék.

A cikk így végződik: *Ha Lukács László közvetítő szerepe a mai kihallgatással vé-*

get ért, akkor Khuen fogja ismét a korona megbízásait átvenni.

A király Budapesten.

Hire jár, hogy a király legközelebb Budapestre érkezik s november első napjaiban már itt lesz, hogy a megoldás felől tanácskozzék.

Osztrák politikai körökben az a meggyőződés, hogy a király a magyar válságot illetőleg nem fog olyan határozatokat hozni, melyek az osztrák kormány kompetenciáját bármiképp is érintik. Nevezetesen nem hiszik, hogy Lukács, vagy bármely más következő miniszterelnök felhatalmazást kapna, hogy Körber sokat vitatott beszédét illetőleg más nyilatkozatot tegyen, mint a minőt annak idején Khuen-Héderváry tett.

A mai kihallgatáson Khuen távozta után a király elfogyasztotta reggelijét, azután Körbert fogadta, ki már a délelőtti folyamán hosszasan tanácskozott Welsersheimb osztrák honvédelmi miniszterrel. A tanácskozás kétség kívül a magyar válság felől folyt.

Budapestről jelentik:

A bécsi lapoknak az a hire, hogy a király november első napjaiban Budapestre jönne, teljesen valószínű. O felsége november 1-én és 2-án, halottak napján, sirokat fog látogatni s talán egyáltalán nem lesz szükség arra, hogy a válság miatt Budapestre jöjjön.

Bécsi hírek.

Bécsből jelentik:

A mi a jövőt illeti, arra nézve most még csak kombinációk folynak. Ezek egyike szerint a kinevezendő miniszterelnök vagy parlamenti, vagy politikai programmal fog a szabadelvű párt és a parlament elé lépni és kizárólag csak békés eszközökkel fogja a válság megoldását megkísérteni.

Egy másik kombináció szerint a király, mielőtt a válság megoldására egyéb lépéseket tesz, más magyar politikusok tanácsát fogja kérni.

Lukács László a mai kihallgatás után a budapesti szabadelvű párttal telefon-összeköttetést kért, valószínűleg azért, hogy az audien- cia eredményét közölje Széll Kálmánnal.

Lukács László egy bécsi hírlapíró előtt ma a következőket mondotta:

— Azt kérdezi ön, ittmaradásomat kedvező jelnek lehet-e tekinteni? No hát igen, kedvező jel annyiban, hogy még nem jutottunk el a szakítás pontjához. Mindenesetre azonban a helyzetet ma is még nagyon súlyosnak kell tekintenünk.

Délután Körber elnöklése alatt osztrák minisztertanács volt, a melyen majdnem bizonyos, hogy a magyar ügyekkel is foglalkoztak.

Tervek a megoldásra.

Széchenyi Gyula gróf egy hírlapíró előtt ma úgy nyilatkozott, hogy a helyzet igen komoly. Nagy baj, hogy az osztrákok összetévesztik a magyar alkotmányt az osztrákkal és nem fér a fejükbe, hogy a magyar alkotmány tulajdonképp paktum a nemzet és a király közt, míg az osztrák alkotmány csak a császár ajándéka.

— Különben — ugymond — még nem kell kétségbeesni. 67-ben is gyakran megakadt a dolog, még is sikerült a kiegyezés.

Politikai körökben Goluchowszky külügyminiszter mai kihallgatását kedvező jelnek tartják, mert Goluchowszky — bécsi

távirat szerint — eddig egyáltalán nem avatkozott a magyar válság dolgaiba. Ugy mondják, az ő felfogása Körberrel ellentétben békés irányú.

A bécsi börze a mai napot igen kedvezően itéli meg. Ma nagy áremelkedés volt arra a hirre, hogy a király a történetek után tovább folytatja a magyar politikusokkal a tárgyalást.

A M—g értesülése szerint Bécsben a következő megoldási módozat van tervbe véve:

1. Uj magyar politikus meghívása. Ezzel — ugymond az említett lap — újabb kísérlet történne arra, hogy a bécsi akarat a szabadelvű pártban keresztülvitessék.

2. Khuen-Héderváry gróf újabb megbízatása. Khuen venné át újból a közvetítést a király és a nemzet közt, keresve a megoldást a krízis eloszlatására.

3. Királyi kormány kiküldése. Ez úgy működne, mint Ausztriában a császári kormány. Programot adna s ezt, a ki akarná, követné, a ki nem akarná, nem követné.

Bizony ezek eléggé kalandos tervek.

Egy csomó cáfolat.

Bécsből táviratozzák: Itteni politikai körökben kizártnak tartják, hogy a korona a kilences bizottsággal katonai kérdésekben tovább tárgyaljon. Ily körülmények közt most már csak is a kilences bizottság revideálhatja a saját programját azon kívánságokhoz képest, melyeket a király felállít.

Az a hir, hogy egy kompromisszum készül, teljesen alaptalan. Alaptalan az is, hogy tegnap a kilences bizottság ülése után Széll Kálmán és Tisza István gróf, a kik tudvalevőleg tanácskozásra vonultak vissza, valamely új formában állapodtak volna meg a nehézségek legyőzésére.

Budapestről jelentik még a következőt: A bécsi lapoknak az a hire, hogy a királynak Apponyi személye ellen valami kifogása lenne, nem való. Tisztán tárgyi nehézségek képezik az akadályt, személyi kérdésekről eddig még egyáltalán nem volt szó.

Tisza — miniszterelnökjelölt.

A N. Fr. Presse ma esti lapjában a következő érdekes részleteket írja:

Bár a magyar válság tekintetében a király eddig nem döntött, komoly jelek vannak arra, hogy a döntés nagyon közel van. Ujabb magyar politikusok meghívását várják a királyhoz és jól értesült körökben nem tartják kizártnak, hogy ezek közt lesz Tisza István gróf is.

A halasztást — folytatja az idézett lap — nem lehetséges kedvezőtlen jelnek tekinteni, mert ez arra vall, hogy a király előtt a kilences bizottság egyik-másik tagjával óhajt érintkezésbe lépni és ha e tekintetben választása Tiszára esnék, ez csak újabb megerősítése lenne azon felfogásnak, hogy Lukács László missziójának befejeztével a király ismét Tisza István grófhhoz fog folyamodni.

Ha Tisza kabinetalakításra megbízást kap, semmi esetre sem úgy jönne most, mint az erős kéz embere és a kabinetalakításnak ennek folytán a szabadelvűpárt összetételeire nézve semmiféle következményei nem lennének.

Budapestről jelenti tudósítónk:

Mivel a kabinetalakítás céljából történő meghívást rendszerint tudatni szokták a volt miniszterelnökkel, ma az a hir terjedt el Budapesten, hogy a legközelebbi

napokban nem is hívnak meg e célból magyar államférfiakat, mert erre vonatkozólag Khuen-Héderváry gróf semmi értesítést nem kapott a királytól.

Az esti órákban azonban már azt be- szélték, hogy Tisza István gróf holnap dél- előtti meghívást kapott a felséghez.

A mi Lukács László mai audienciáját illeti, az is kiszivárgott, hogy ámbár Lukács formailag még nem tette le megbízatását, az ő missziója teljesen sikertelen és im- már be van végezve. Valószínű ezek után, hogy a király Tisza István gróft bizza meg kormány- alakítással, mert miniszteriumra a koronának szüksége van. Tisza jelöltsége eddig is csak azért szenvedett halasztást, mert eleinte Lukácsot alkalmasnak tartották a kibontakozásra, vagy legalább is az utolsó kísérletezésre Bécs és a szabadelvű párt között. Tisza tudvalevőleg kijelentette a királynak, mikor legutóbb audiencián volt, hogy Lukács missziójának sikerében bizik s ha sikertelen maradna, ő minden körülmények kö- zött rendelkezésre áll. Ez az eset most be- következett. Tisza meghívása tehát kabi- netalakítással való megbízatásnak te- kinthető.

A szabadelvű pártban ma este úgy hit- ték, hogy ő felsége Széll Kálmánt, Andrássy Gyula gróft és Tisza István gróft fogja újra meghívni, hogy velük a helyzetről tanácskozzék. Andrássy gróf azonban ki- jelentette, hogy hozzá ilyen meghívás nem érkezett. Tisza István, aki később jött, ki- jelentette, hogy ma ejjele Bécsbe utazik és holnap délelőtti a királyt fogadni fogja. Széll Kálmán nem kapott semmi féle meghívást.

Goluchowszky beavatkozása.

Bécsből jelentik:

Goluchowszky gróf külügyminiszter mai audienciájának rendkívül nagy jelentősége van. Ugy vélik, hogy a külügyminiszter felajánlta szolgálatait a királynak a magyar krízis elhárítására.

Tette ezt azzal a fenntartással, hogy Magyarország belügyeibe nem kíván ugyan beavatkozni, de mivel a krízis a monar- chia nagyhatalmi állására befolyással van, ennek békés megoldása az ő érdekében is áll.

Egyik feltétele Goluchowszky gróf beavatkozásának az volna, hogy a kilences bizottság a felségjogokra vonatkozó deklará- ciót hagyja ki a programból. Míg ez meg nem történik — mondja a külügyminisz- ter — ki van zárva, hogy a szabadelvű pártból kabinet alakíttassék.

Goluchowszky az audien- cia előtt Körber osztrák miniszterelnökkel értekezett, azután Khuen-Héderváry gróffal, majd — újból Körberrel.

(A bécsi szépitgető táviratok dacára úgy tetszik nekünk, hogy a külügyminisz- ter beavatkozása még sem olyan önzetlen és jóindulatu, mint azt a tudósítások mondják. Körbertől és Körberhez szalad- gál, vele beszél meg mindent előzetesen is, utólagosan is. Csak aztán nagyobb baj ne jöjjön ki a magyarelles osztrák befolyásból és az osztrák urak erőszakolt beavatkozásából.)

Próba-szavazás.

A „Magyarország” állítólag megbízható for- rásból közli a következőket:

Az Atheneum-nyomdában a napokban nem- zeti színű papiroson egy plakátot szedtek, mely- nek a címe ez volt:

„Felhívás a magyar nemzethez.”

A plakát aláírója az országos szabadelvű párt van feltüntetve.

Tartalma röviden az, hogy miután a szabadelvű párt a korona akaratával szembe nem helyezkedhetik, az ország nyilatkozzék meg, hogy kivel tart: a szabadelvű párttal-e, vagy az ellenzékkel?

E célból bizonyos népszavazás-félére hívja fel a választó közönséget. A szavazatok a községi előjárásoknál adatnának le és a szavazás eredménye e hónap 27-étől számított nyolc napon belül a képviselőház elé lett volna terjesztendő. A terv, — írja a „Magyarország” — természetesen most, hogy a szabadelvű párt maga is ellentétbe jutott a koronával, dugába dőlt.

A szabadelvű pártkörben ma este szóvá tették a „Magyarország” ezen hírét. De az egész pártkörben egyetlenegy képviselő sem akadt, aki erről a plakátról tudott volna, s így csakhamar azon megjegyzéssel tértek a dolog fölért napirendre, hogy ebben a plakát-ügyben a szabadelvű pártnak nincs semmi része.

A Hymnus a templomban.

(A püspöki kar döntése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 24.

Hire volt, hogy a püspöki tanácskozás alkalmából szóba fog kerülni az a kérdés is, hogy a magyar katolikus klerusnak van-e kifogása az ellen, hogy a magyar Hymnuszt a templomban énekeljék. A pécsi hadapród-iskola diákjainak ismeretes esete alkalmából ugyanis néhai Hettyei Sámuel pécsi püspöknek olyan nyilatkozatát adták tovább, hogy ő a Hymnus-éneklését a templomban megengedhetőnek nem tartja, mert az egyház dogmáival ellenkező értelmű sorok vannak benne. Biztosra vették akkoriban már, hogy a legközelebbi püspöki konferencián ebben a kérdésben határozni fognak az ország papjai. Azonban a Hymnus kérdése a tanácskozáson egyáltalában szóba sem került. — *Semrecsányi Pál*, nagyváradai püspök ugyanis egyik újságíró előtt tegnap a következő nyilatkozatot tette:

— A Hymnus-kérdés eldöntését a magyar katolikus püspöki konferencia programjába nem vette föl. E tárgyban dönteni a konferencia egyáltalán nem fog, mert a katolikus liturgiai szabályok világosan rendelkeznek, mikor kimondják, hogy az istentisztelet, illetőleg a szentmise folyamata alatt csak is és kifejezetten egyházi dalok énekelhetők, így tehát más, jóllehet nemzeti, hazafias énekek, s a Hymnus eléneklése sem engedhető meg az isteni tiszteltetés alatt. A néhai pécsi püspök intézkedése nem akart zászlóbontása lenni a magyar nemzeti Hymnus ellen indítandó egyházi harcnak és a Hymnus két utolsó sora ellen tett állítólagos kifogás, mintha azok a katolikus egyház dogmáival ellenkező felfogást céloznának, a magyar katolikus egyház főpapjai közül egyiknek sem tulajdonítható.

Beavatott forrásból értesülünk, hogy a püspökök ma azon indokkal tértek napirendre a kérdés fölött, hogy liturgikus kérdésekben nem illeti meg a konferenciát a döntés joga. Ilyen kérdésekben, mint a Hymnus éneklése a templomban, a megyés püspökök, és végső fórumként a római szentszék van hivatva dönteni.

Egymás között, privát értekezleten azonban mégis történt állásfoglalás ebben a kérdésben. Kimondták, hogy Hymnus eléneklése ellen hitelteli szempontokból kifogás nem tehető, az a sokak által kifogásolt kifejezése a him-

nusznak, hogy „M megbűnhődte már e nép, A multat s jövődöt”, nem egyéb, mint egyszerű metafora.

Amiatt sem emelhető semmiféle kifogás, hogy *Kölcsey* protestáns volt, mert hiszen *Bach* is protestáns, mégis gyönyörű szimfóniáit világszerte éneklék a katolikus templomokban. A bécsi dóm híres freskóit is protestáns német művészek festették és mégsem rontják az ábitatot. A *Kölcsey*-hymnus dala ma is megfelel az egyházi dallamok magasztos nivójának.

Kimondták ezután egyhangú és közös magánmegállapodásként, hogy a *Hymnuszt* a templomban énekelni lehet, de csak, épügy, mint minden más nem egyházi dalnál, *püspöki engedéllyel*. Miért is jól teszik a plébánosok, hogy ha a Hymnuszt a templomukban énekeltetni akarják, erre a püspöktől engedélyt kérnek.

MULATSÁGOK.

(=) **Kereskedő ifjak bálja.** Az aradi kereskedő ifjuság november 7-én, szombaton a Központi-szálloda nagytermében a kereskedők és kereskedő alkalmazottak nyugdíj-alapja javára zárkörű, jótékony célú táncvigalmat rendez. Belépő díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. Felülfizetéseket, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadnak és hirtapilag nyugtáznak. Belépő jegyet előre válthatni: Glück Dezső, Pick Ernő és Hegedüs Gyula uraknál, valamint este a pénztárnál. Kezdete este kilenc órakor. A meghívó kívánatra előmutatandó. A zenét Gyurkovits András zenekara szolgáltatja.

Rendezőség: Bauman Rudolf, főrendező. Bloch Alfréd, pénztárnok. Dobsa Ferenc, jegyző. Biener József, Erbeszkern Béla, Knieszer Imre, Stern József, ellenőrök. Oppenheimer Lajos, zenerendező. Hamm Mihály, Czirkál Gyula, táncrendezők. Birkenheimer Miklós, Hartner Gusztáv, Heller Jenő, Kohn Géza, Killik Mihály, Nánasy Imre, Ruttkay Gyula, Ruttkay Károly, Roman Valér, Tyityan György, Wohlberg Lajos, rendezők.

A szomorú özvegy.

(Csalás apróhirdetésekkkel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 24.

Budapest csalóinak egyik típusa: a „szomorú özvegy.” Ez a típus, bár nagyon ritkán jelentkezik már, mégis él.

A napokban volt a rendőrségnek egy ilyen szomorú özvegygel dolga. A szomorú özvegy ruhával, de főként lutrival csal.

A lapok hírdetései között közzé tesz egy ilyen apróhirdetést:

Haláleset miatt.

egy szomorú özvegyasszony, aki ennek folytán megszorult, eladja két szoba butorát és megboldogult férje összes, jókarban levő ruháját.

Cím: Ferenc József rakpart 38. sz. Székely J.

Egy ilyen hirdetés jelent meg nemrég a napilapokban. *Dukos* Gábor hatvani lakosnak és vincellérnek, aki olvasta a lapokban a hirdetést, éppen szüksége volt butorra, Budapestre utazott tehát és felkereste a szomorú özvegyet. Amikor a lakásba lépett, egy talpig feketebe öltözött szenvedő arcú urnó fogadta.

— A butorok miatt jöttem — Szólt udvariasan *Dukos* és beljebb került. Az asszony bevezette a szobába és megmutatta neki a butorokat.

— Ezek volnának azok a butorok, a miket most férjem halála után kénytelen vagyok eladni. Uram, — tévé hozzá szomorúan — sietni kell a butorok megvásárlásával, ha azt akarja,

hogy önél legyenek, mert már alkuszna rá. Diszkrétan megmondom — Ön becsületes kereszténynek látszik, — inkább legyen az öné butorom, mint egy zsidóé!

Ezzel lehajtotta fejét és hangos zokogásra fakadt, közbe-közbe folyton e szavakat vegyítve:

— Szegény férjem, ha tudná!

Dukos meghatva az urnó fájalmától, vigasztalni kezdte, amennyire tőle, mint idegentől kitelt és hogy ne kelljen sokáig a sirást hallgatnia, rátért a dolog velejére.

— Mennyibe kerül a butor?

— Hát — szólt szeméit törülgetve az özvegy — boldogult férjem 2200 koronát fizetett a két szoba butorért. Finom, rendelt munka volt. Láthatja, hogy milyen még most is 10 évi használat után. Én oda adom önnek annyért, amennyiért egy tegnap itt járt zsidó akarta megvenni: 900 koronáért.

Dukos felállt, megnézte a butorokat és látta, hogy azok a legnagyobb rendben vannak. Nem akart sokat alkudni, 800 koronát felajánlotta, amit az özvegy el is fogadott.

— Van két-három öltözetem és télikabátom is az uramtól, odaadom olcsón.

A ruhát is megvette *Dukos*. Még aznap megbeszélte az elszállítást egy szállítóval, aki Hatvanba elküldte a butorokat. Nagycs nézett azonban *Dukos* neje, a mint a butorok megérkeztek. A butor nem volt ugyan régi, de olyan rossz volt, hogy utközben a szállításnál széjjel esett. Olyanféle butor volt, amit az asztalosok tákolmányoknak neveznek és nem 800 koronát, de még 400 at sem ért meg.

— Az áldóját a szomorú özvegynek, kiáltotta erre a felfedezésre *Dukos*, de becsapott. Talán nem is özvegy.

Bosszusan utazott vissza Budapestre, hogy a szomorú özvegyet felkeresse. Amint azonban a házba lépett és a házmesternél tudakozódott utána, az elmondta neki, hogy a butorok eladása után mindjárt eltávozott a házból.

— Különben — mondá a házmester nem is lakott a házban. Egy szép napon bejött hozzám és elmondta, hogy két szobabutort akar eladni és szüksége van egy üres lakásra, ahol 15—20 frtéért a butorokat elhelyezi. Azelőtt soha sem ismertem. Nem is tudom megmondani, hogy hova lett.

Dukos a rendőrségre ment, ahol panaszt emelt a nő ellen. Itten tudtára adták, hogy bizonyára valami ügyes csalónőnek esett áldozatul, aki kísértékü butorok eladásával foglalkozik. *Dukos* kérésére megindították az eljárást a csalónő ellen. A napokban aztán *Dukos* megint olvasott egy kihirdetést, de egy másik lapban. Egy fiatal urnó hirdette olcsón eladó butorait, ugyancsak haláleset miatt. A cím is mellékelve volt: Baross-utca 104.

— Tyhű, hátha az én csaló özvegyem lesz? Megyek, megnézem!

Hogy azután fel ne ösmerjék, álszakált ragasztott állára. Egy detektivet is kért a rendőrségtől. Jól sejtett, Amint a detektívvel belépett a Baross-utcai lakásba, maga előtt találta a szomorú özvegyet, aki most is fekete öltözetben, állott előtte, bár más volt neve. Ez egyszer Miklóssynénak hívta magát. Most is elkezdett sirni, zokogni és vigasztalhatatlan volt, hogy drága butoraitól, amiket a férje úgy szeretett és oly drága pénzen vásárolt meg, meg kell válnia potom áron.

Sírása azonban rémületté vált, amidőn *Dukos* levette álláról az ügyesen odaragasztott szakált és a detektív bemutatta magát. A csalónőt, akinek igazi neve *Gabendauer* Regina s a ki már évek óta csapja be az embereket, mint „szomorú özvegy”, — letartóztatták és átad-

ták az ügyészségnek. Gabenbauer Regina olcsón, potom áron összevásárolt szemrevaló, de voltaképpen csak összetakolt butorokat és ezeknek fufangos eladásával szép jövedelmet biztosított magának. Es egész büntetlenül folytathatta ezt az üzletet, mert áldozatai, csupa szegényből nem mentek panaszra a hatóságokhoz.

EGYESULETI ELET.

(*) Az aradi zenekedvelők egyesülete f. hó 29-én délután 5 órakor tartja meg rendes évi közgyűlést a városnaza emeleti kistermében, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívattak. *Az elnökség.*

(*) Az aradi székely-otthon holnap, vasárnap délután 3 órakor közgyűlést tart, melyre a tagokat a teljes számban való megjelenésre kéri az elnökség.

Aradi kereskedők gyűlése.

(Kereskedői alapok gyarapodása. — Az Abrai-jubileum. — A tanítók és a fogyasztási szövetkezetek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 24.

Az Aradi Kereskedők Köre választmánya a tagok nagy érdeklődése mellett, fontos tárgysorozattal tartotta a havi ülését.

A gyűlést megnyitva, Tedeschi Viktor elnök megemlékezett az Ujaradi Kereskedők Köre alakuló közgyűléséről, a melyen a kör vezetősége részt vett. A választmány örömmel vette tudomásul az új testvéregyesület megalakulását.

Eljenzéssel vették tudomásul Hegyi Albert alelnök jelentését, a ki bejelentette, hogy részint bécsi és budapesti gyárosoktól, nagykereskedőktől, részben a helyi kereskedőknél elhelyezett gyűjtővek útján ez év első felében hatszáz koronát gyűjtött a kör Erzsébet-segítő alapjának. Tedeschi Viktor meleghangú szavakban tolmácsolta a választmány háláját és elismerését, a melyet az határozatban is kifejezésre juttatott. A gyűjtés eredményét a lapokban fogják közzétenni. Egyben a választmány kimondta, hogy Hegyi Albertet az Erzsébet-segítő alap gondnokává választja.

Megemlékeztek Abrai Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgatónak, mint a kör egyik volt elnökének, s most tiszteletbeli elnökének jubileumáról. A kör részt vett a jubileum ünnepély rendezésén, s a holnap esti társasvacsorán a kör részéről Kálmán József fogja őt felköszönteni.

A kör által tervbe vett könyvtelési és levelezési tanfolyamra eddig csak heten jelentkeztek. A választmány kimondta, hogy a jövő hó elején megegyezzen lépéseket fog tenni a szám szaporítása iránt.

Tudomásul vették a gyulai kereskedők és kereskedő ifjak egyesületének átiratát, a melyben a kör nyugdíjmozgalmá iránt, s a temesvári magántisztviselők egyesületének köréből jött megkeresést, a mely a kereskedelem magyarosítása ügyében kiadott könyv felől érdeklődik.

Végül az indítványok következtek. Keppich Zsigmondnak az egyesület jövőjét illető és arra mélyen beható indítványát alapos vita kíséretében tárgyalták, ezután Gedeon János indítványára praktikus módot fogadtak el a nyugdíjalap gyarapítására. Elhatározták, miszerint fölcsólják a kereskedőket, hogy a hozzájuk érkező, de föl nem használt postatakarékpénztári cheque-úrlapokat a kör irodájához juttassák, a mely azt értékesíti, s így évente jelentős összeggel gyarapítja a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjalapját.

Kálmán József figyelemre méltó sérelemre hívja föl a választmány figyelmét. A vallás- és

közoktatásügyi miniszterium kiadásában megjelenő Néptanítók Lapja, a melyet minden iskolának hivatalból megküldenek, október 15-iki számában A tanító társadalmi szereplése címen cikket közölt, a melyben föl hívja a tanítókat, hogy fogyasztási szövetkezeteket alapítsanak s e mellett izgat a kereskedők ellen. Egy passzusa például így hangzik:

Ha azt látja a tanító, hogy a fogyasztási cikkeket árusító szatócs hirtelen gazdagodik és e mellett észrevehetően szegényebb lesz a nép, azonnal meg kell alakítani a fogyasztási szövetkezetet. Ezzel a község megszabadul egy fölösleges adószedőtől és saját maga szerzi be és adja jutányos áron mindazokat, a mely cikkeket fogyaszt a lakosság stb.

A cikk tartalma nagy megütközést keltett. Hegyi Albert azt indítványozta, hogy írjon fel a kör orvoslásért a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, nehogy úgy lássék, miszerint a miniszter hozzájárulásával történik az ily izgatás a kereskedők ellen.

Tedeschi Viktor elnök helyesli az indítványt. A tanítónak — ugymond — más hivatása van, minthogy szövetkezetet alapítson: ha ezt teszi, akkor többnyire amant elhanyagolja. Különbben a tanító egyáltalán nem hivatott megbírálni azt, hogy becsületesen, vagy másképp gazdagodik meg a szatócs. Ha a tanító nem lehet kereskedő, akkor nem lehet szövetkezeti vezérférfiu. A maga részéről egyáltalán kívánatosnak tartaná, hogy az állami tanítók szövetkezetek alapításában ne vehessenek részt.

A választmány Hegyi Albert indítványát elfogadta.

A gyűlés ezeken kívül Weinberger János pénztáros havi jelentését vette tudomásul, és tizenöt új tagot vett föl.

Bűnügyi zárlat Szelléné ellen.

(Újabb foglalás a Szelle-házban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 24.

Abban a ritka érdekességű bűnpörben, melynek szereplői Szelle József ügyvéd és fogságba került felesége, ma újabb érdekes fordulat történt, mely által Szelle Józsefné vagyona, mely a körülményekhez képest még mindig elég tetemes, a csőd-hitelezők követeléseinek fedezetéhez hozzá fog járulni.

Kertész Miksa dr. tömeggondnok ma bűnügyi biztosítási végrehajtást kért Szelléné minden ingó és ingatlan vagyonára, amit a vizsgálóbíró el is rendelt.

A vizsgálóbíró által kibocsátott végzés következtében Kertész dr. lefoglalta Szelléné összes butorait és egyéb ingóságait, melyeket a zárgondnok felügyeletére bízta.

Az érdekes és meglehetősen ritka hatósági eljárásról a következő tudósítás számol be:

Kérvény a bűnügyi biztosításért.

Minthogy a Szelle József ellen folyó csalárd bukás büntetvények vizsgálati iratai kétségtelenül megállapítják, hogy Szelléné a csalárd bukás büntetvényben szintén részes, azáltal, hogy a Szellét megillető követeléseket, értékeket és ingóságokat magára ruháztatta és ezáltal a csőd-hitelezők elől elvonta, és minthogy szökési szándéka miatt fogságba helyezték, nehogy még meglevő vagyonát eladja, vagy elrejtse, mely vagyon a büntető törvények szerint a hitelezőknek épp úgy kártérítési alapul szolgál, mint Szelle József vagyona: az ügyészségnek és a vádtanácsnak előzetes intézkedései után Kertész dr. tömeggondnok is arra törekedett, hogy a vagyont a csőd-tömeg számára megóvja.

Ezt azáltal érte el, hogy Szelle Józsefné ingó és ingatlan vagyonára a büntető perrendtartás 492. és 493. szakaszai alapján a bűnügyi biztosítási végrehajtást megkérte.

Ez a bűnügyi végrehajtás lényegére nézve, nevezetesen a foganatosítás módjára és jogi hatására nézve csaknem azonos a rendes, magánjogi biztosítási végrehajtással.

A tömeggondnok jogot nyer, hogy a végrehajtást szenvedő fél ingó vagyonát leltárba összeírja, vagyis lefoglalja, az ingatlanokra nézve pedig zálogjogot nyer, melyet az ingatlanra a már meglevő zálogjogok után kebeleznek be.

Az ingók lefoglalását a járásbíró rendeli el, míg a bekebelezést a törvényszék, mint telekkönyvi hatóság foganatosítja.

A tömeggondnoknak mindössze a kárkövetelés összegét kellett valószínűvé tennie. A kárösszeg csőd esetében a bejelentett csődkövetelések összegéből alakul meg.

A vizsgálóbíró végzése.

Kertész Miksa dr. még tegnap beadta erre vonatkozó kérvényét, melyre Nyíró Géza vizsgálóbíró a következő végzést hozta:

Az aradi kir. törvényszék vizsgálóbírájától.

Kérvénye dr. Kertész Miksa mint vagyonbuzott Szelle József csőd-tömeggondnokának Szelle Józsefné szül. Fischer Margit ellen bűnügyi biztosítási végrehajtás elrendelése iránt.

Végzés.

Tekintve, hogy Szelle Józsefné szül. Fischer Margit ellen a btkv. 414. §. 1. pontjába ütköző család, bukás büntetvényben bűnrészeség miatt a vizsgálat jogerősen elrendeltetett, úgy nem fér kétség ahhoz, hogy Szelle Józseffel egyetemlegesen őt is kártérítési kötelezettség terheli, —

tekintve, hogy ugyancsak Szelle Józsefné ellen a kir. törvényszék vádtanácsa 9811/903. bf. sz. végzésével a vizsgálati fogságot azért rendelte el, mert a szökési szándékot bizonyítottak találta, —

tekintve végül, hogy a bűnügyi iratokhoz hiteles másolatban csatolt 8007/903. tkvi. sz. számú végzés szerint Szelle Józsefné ingatlanait 78 ezer korona erejéig meg akarta terhelni s így annak veszélye, hogy vagyonaiknak elidegenítése által a kártérítés iránti érvényesítést megzavarja, továbbá, hogy vagyonát külföldre magával vinni készült, —

A csőd-tömeggondnok, mint jogosult kérvényező kérelme folytán a bűnügyi biztosítási végrehajtás 90225 korona 16 fillér tőke, mint valószínű kár erejéig, Szelle Józsefné szül. Fischer Margit aradi lakos ellen, ennek Aradon vagy bárhol található összes ingó, valamint az aradi 22. sz. tjkvben A+ 2, az aradi 1033. sz. tjkvben A+ 2, — az aradi 6912. sz. tjkvben A+ 1. és az aradi 6913. sz. tjkvben A+ 1.3 alatt felvett ingatlan vagyonára és a Bprts 493. §-a alapján elrendeltetik és annak az ingókra nézve leendő foganatosítása végett a jelen végzésnek 3 példányban áttétele mellett az aradi kir. járásbíró, az ingatlanokra nézve az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság megarestetik.

Miről dr. Kertész Miksa kérvényező csőd-tömeggondnok és a kir. ügy-szék végzésileg értesítettnek.

Arad, 1908. október 23-án.

Nyíró Géza,
bíró.

A vizsgálóbíró ezen végzése már csak azért is érdekes, mert benne foglaltatnak azok az okok is, melyek miatt Szelle Józsefnét vizsgálati fogságba helyezték.

A végzés alapján az aradi járásbíró kiküldte Török Dénes végrehajtót a bűnügyi végrehajtás foganatosítására, még pedig a következő végzés kapcsán:

Végzés.

Az aradi kir. törvényszék vizsgálóbírójának 7863/908. számú végzésével vb. Szelle József csőd-tömege javára Szelle Józsefné ellen 90225 kor. 16 fill. erejéig elrendelt biz-

tosítási végrehajtásnak jelentkezésre leendő fogantatása végett Török Dénes végrehajtó az iratok kiadásával a törvényes idő alatti jelentéstétel kötelezettsége mellett kiküldetik.

Miről végrehajtató értesítettik.
Kelt Aradon, 1903. évi október hó 24. napján.

Dr. Szarka,
kir. albiró.

Ezt a végzést nyomban kézbesítették Török Dénes végrehajtónak, aki elindult Szelléné lakására.

Foglalás Szelléné lakásán.

A bizottság, mely Kertész Miksa tömeggondnok, Török Dénes végrehajtó és Kiss Gyula bírósági becsüsből állott, délelőtt 11 órakor ment el Szelléné Boros Béni-tér 4. számú házába, a hol megkezdték az ingók, a butorok és más holmik összeírását. Ez a munka eltartott esti fél hat óráig. A foglalás színhelyén megjelent Szelléné védője, Péterffy Antal ügyvéd is, aki bejelentette, hogy a vizsgálóbíró végzése ellen jogorvoslattal fog élni. A foglalás alatt jelen volt Szelle József szigorló jogász fia, ifj. Szelle József, aki azonban a hatósági eljárást semmivel sem zavarta.

Az összeírt ingókat a bizottság egyelőre ifj. Szelle József felügyeletére és őrzetére bizta. A fiatal Szelle erre a következőket válaszolta:

— Addig, a míg én itthon vagyok, felelek mindenért, s nem fog hiányozni semmi.

Érdekes, hogy mialatt az ingókat összeírták, Szelléné egy kis cselédje csupa tulbuzgóságból a bizottság elöl a szomszéd, szintén Szelléné tulajdonát képező négyes számú házba vitt át egy egész kosár ezüstneműt és drága szöveteket, hogy azokat le ne foglalhassák.

Ezeket a holmikot a cseléd egy albiró szobájába rakta be, de egy másik cseléd megijedt a következményektől és a dolgot bejelentette a bizottságnak, mely erre átment a szomszédházba és az elrejtett ingókat szintén leltárba foglalta.

Az itt lefoglalt ingókat a végrehajtó Ludig István dr. zárgondnok őrzetére bizta.

Ludig dr. mindjárt el is vitette a szöveteket, az ezüstneműket pedig az adóhivatalba szállíttatta, hol adóhivatali letétbe helyezték.

Az „ingatlan” könyvszekrény.

A leltárba tiz szobára való butort írtak össze. Többek közt három zongorát, két harmoniumot, egy symfoniumot, továbbá három rend selyem szalon garnitúrát, egy tömeg ágyneműt, egy csomó szekrényben talált fehérneműt, képeket, nippeteket, stb.

A butorzat egy érdekes része egy hatalmas, értékes és masszív könyvszekrény, mely a magyar, német és angol irodalom remekeivel van színiültig megtöltve.

Ezt a nevezetes könyvszekrényt, mely 1200 korona értékű és az egész falat hosszában és magasságában befűdi, már egy izben lefoglalta a tömeggondnok, amikor Szelle Józsefé volt még. A könyvszekrény szintén az elárverezendő butoradarabok közt volt, de nem lehetett a lakásból kiszállítani. Az ajtókon nem fért ki s ha ki akarták volna szállítani, le kellett volna bontani az egész épület középső traktusát az üvegezett folyosóval együtt. A könyvszekrény pedig szét nem szedhető, mert lényeges rész, melyek a szekrényt kimozdíthatatlanná teszik, egy darabból készültek.

Erre a könyvszekrényre az árverést a Szelléné lakásán kellett külön megtartani s mint hogy senki sem akarta megvenni, miután elvinni nem lehet, Szelléné vette meg poton áron.

Valószínűleg az fog történni most is, hogy a könyvszekrényt, ha esetleg elárverezésre kerülne a sor, az fogja megvenni igen előnyös áron, akié a ház lesz, miután annak másra nézve nincs értéke.

Felmerül most az az igen érdekes jogi kérdés, hogy nem kellene-e a könyvszekrényt megfosztani ingó jellegétől és különleges helyzete miatt ingatlannak tekinteni. Mert az bizonyos, hogy állásának megváltoztatása nélkül el nem vihető a házból. Már pedig az ingó fogalmának az a kriteriuma, hogy állagának megváltoztatása nélkül változtatja helyét.

Az „ingatlan” könyvszekrény, mely bizonyos arisztokrata helyzetet foglal el többi szekrény-kollektívá között, bizonyára érdekes jogi vitáknak képezheti még a tárgyát.

TANÜGY.

(—) Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Piblinger Lajos okleveles tanítót a vil'gosi állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

Aradi lóversenyek.

(Első nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 24.

Lucskos, csatagos időben, a két napi esőtől teljesen felázott gyepen folyt le az Aradi Versenyegyesület idei meetingjének első napja. A csunya idő agyoncsapott minden sport-illúziót. Elázta az összes külsőségeket, melyek máskor, verőfényes délutánokon, a verseny napjait oly élénk, oly mozgalmassá szokták tenni.

Ilyen körülmények közt természetes, hogy a tribün csak úgy kongott az ürességtől. A padsorokat éppen nem tarkították pompás hölgy-toilettek s a zárt helyeken is jóval kevesebb közönség mozgott, mint egyébkor. Igaz, hogy a verseny felénél megfordult az idő, kibújt a napfény és elállott az addig minduntalan szemetelő eső, de akkor már vajjon kinek volt kedve kocsira ülni s kihajtatni a csalai erdő alá, kitéve magát annak a lehetőségnek, hogy az eső visszakergeti. Holnapra jobb idő ígérkezik, vasárnap is lesz s előre látható, hogy az érdekes, izgalmas sportmulatságot nagy közönség fogja végignézni.

A mai futamok egyébként gyönyörűen és minden incidens nélkül folytak le. Legnagyobb érdeklődés a hölgyek díja, a nagy akadályverseny iránt mutatkozott, a melyért hetes mezőny állott a start zászlója elé. Mind a hét ló mesés szépen vette a nagy árkot, a deszka-barrieren is úgy repültek keresztül, mint a nyíl. Egyetlen koppanást nem ütött rajta a lovak patája. Az elsőséget Foloerth huszárfőhadnagy, a kitűnő lovas vitte el, egy hosszal győzve Kezdi nyergében Czárán Zoltán Felicitás-a fölött, a mely szintén jó formában volt. Az éljenekből a győztes mellett Czáránnak is kijutott bőven.

Másik érdekesség volt a hadseregi gátverseny, a hol szokatlanul nagy mezőny alakult: kilenc versenyző állott starthoz. E futamban is pompás ugrásokat láttunk. Az első díjat Makay főhadnagy lován, Annie-n, Kessner főhadnagy vitte el.

A totalizátornak a körülményekhez képest élénk forgalma volt. Nagyobb kvóta két izben esett; az imént említett két futamnál, hol a totalizátor 10-re 51-et és 4-re 20-at, tehát öt-szörös pénzt fizetett.

Az első nap erkölcsi eredményével a Versenyegyesület meg lehet elégedve. Az anyagi siker, az holnap bizonyára szintén megjön.

A versenyeket maga Urbán Iván főispán, az egyesület igazgató-elnöke intézte, Bánhidya Antal br., Biró Albert, Lázár Frigyes huszárezredes és Paikert Henrik versenyintézők segítségével. A versenybírói páholyban Purgly János és Friebeisz Miklós foglaltak helyet. Az indítói tisztet Urbán Péter és Fejér József töltötték be. Mázsálók Blaskovits Erneszt és Purgly László, totalizátor-vezető Daniel Endre, versenybírók Persa Péter, pályaorvosok pedig Parecz Gyula dr. és Brück Gyula dr. voltak. Ez utóbbinak szerencsére sem teendőjük nem akadt. A rendőrség élén Berecz Ferenc alkapitány jelent meg s a kordont szokás szerint a közös huszárezred legényei alkották. Ezeknek sem volt sok teendőjük, mert a kedvezőtlen idő miatt csakély ingyenes-publikum állt a pályamentén. A zenét a csász. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara szolgáltatta.

Délután fél 5 kor végződött a verseny s a sáros, csatagos uton megindult vissza a városba a kocsikozó, melyet az egész vonalon érdeklődve nézett a szobák ablakain keresztül az itthon maradt publikum.

A versenypályán a következő hölgyek voltak jelen:

Urbán Ivánné, Urbán Péterné, Purgly Jánosné, Purgly Lászlóné, Purgly Emilné, ifj. Purgly Jánosné, br. Bánhidya Antalné, Vásárhelyi Janka, Csernovics Diodorné, Lázár Frigyesné ezredesné, Schey Pálné századosné, Blaskovich Ernesztné, Vásárhelyi Józsefné, Horthy Istvánné sorhajóhadnagyé, Faragó Istvánné, ifj. Kintzig Jánosné, Hendrey Pálné, Hendrey Szilárdka, Kintzig Móki, Csiki Lenke és Manyi, Czifra Emma, br. Puteaniné, Fejér Józsefné, Fejér Ike, Noszlópy Emilné századosné, Hübner főhadnagyé, Faragó Gyuláné, Theimer főhadnagyé, Vajda Margit, Jakabffy Lászlóné, Jakabffy Margit, Baross Boriska, Persa Péterné, Almásy Lola anyjával stb.

A versenyek lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

I. Félvérek gátversenye. Díj: 800 kor. Ebből 600 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Táv. kb. 3200 méter.

1. Baich Iván br. id. pk Eszter 76 $\frac{1}{2}$, lov. Krause főh.
2. Pongrácz J. gr. 46 sh Délipók 70 lov. tulajdonos.

Futottak még: Nagy Akos száz. 56 sh Honi 72 (lov. Eltz br.), Puteani István br. 76 sk Emmike 73 $\frac{1}{2}$ (lov. tulajdonos), Czárán Zoltán id. stph. Legény 73 $\frac{1}{2}$ (lov. tulajdonos), Tary Ernő hdgy id. sh Szentés 73 $\frac{1}{2}$ (lov. tulajdonos).

A totalizátornál Esztert, Emmikét és Legényt fogadták. Birói ítélet: Egy hosszal könnyen első, rossz harmadik. Tot. 4: 8, 10: 21.

II. Az aradi versenyegylet díja. Sikverseny. Díj: 1000 kor. Ebből 800 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Táv. kb. 2400 méter.

1. Antal Miklós főh. 36 pm Susárló 69 lov. Krause
2. Pejacsevich A. gr. 36 sm Win 70 lov. Szemere főh.

Futott még: Schönborn Ferenc gr. 36 sm Sanyi 67 (lov. Eltz br.).

A favorit Win volt, a melyet Szemere amerikaián lovagolt. Win futás közben orrvérzést kapott s így csak küzdelemmel kaphatott helyet. Birói ítélet: Első küzdelem után félhosszal, három hosszal harmadik. Tot. 4: 17, 10: 42.

III. Csálai díj. Gátverseny. Díj: 2000 kor. Ebből 1500 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 3200 méter.

1. Czárán János 36 sm Mr. Jersey 65 lov. tulajdonos.
2. Schey Pál száz. 36 sm Barkóczy 66 lov. Eltz br.
3. Pongrácz J. gr. 46 pk Franciska 70 lov. Kessner főh.

Futott még: Liptay Béla 36 pk Páfrány 68 (lov. Szemere.)

A totalizátornál Páfrányt és Jerseyt favorizálták, de Páfrány még helyet sem tudott kapni. Birói ítélet: Erős küzdelem után fél-

hosszal első, tíz hosszal harmadik. Tot. 4: 10, 10: 25.

IV. Kurticsi díj. Eladóverseny. Díj: 1500 kor. Ebből 1000 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 1600 méter. A győztes ló 2400 koronáért árverés útján eladó.

1. *Pejacsevič A.* gr. 86 pk *Curieuse* 69 1/2 lov. *Szemers.*
2. *Krause K.* 66 pm *Attila* 69 1/2 lov. *Krause fõh.*
3. *Volford István* 56 stpm *Sikóius* 70 1/2 lov. *Nyárai.*

Futott még: *Sibrik Sándor* hdgy 4 6 pk *Arvaleány* 69 (lov. *Czárán Zoltán*).

A totalizátornál leginkább a győztest fogadták. Bírói ítélet: félhosszal könnyen első, három hosszal harmadik. A győztes *Curieuse* 2000 koronáért eladó volt, de nem akadt rá árverező. Tot. 4: 7, 10: 15.

V. Hadseregi gátverseny. Díj: 900 kor. Ebből 600 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 2400 méter.

1. *Makay Gyula* fõh. 46 stpk *Annie* 65 1/2 lov. *Kessner fõh.*
2. *Lukács Ernõ* fõh. 66 ph. *Kontár* 69 1/2 lov. *tulajdonos.*
3. *Nagy Ákos* száz. 46 sh. *Zobnaticza* 67 1/2 lov. *Eltz br.*

Futottak még: *Starhemberg Vilmos* gr. száz. 46 pk. *Bieta* 66 (lov. *tulajdonos*), *Sibrik Sándor* hdgy 56 sh. *Primula* 69 1/2 (lov. *tulajdonos*), *Samarjay Géza* fõh. 66 ph. *St. Patrick* 69 1/2 (lov. *tulajdonos*), *Folberth József* fõh. 46 stph *Ariman* 70 (lov. *tulajdonos*), *Sandi Géza* fõh. 46 nk. *Roxana* 66 (lov. *tulajdonos*), *Waclavicek R.* száz. 66 pk. *S-vante* 69 1/2 (lov. *tulajdonos*).

A kilences mezõnyben *Annie*-t és *Bieta*-t fogadták, a négyes helyen *Ariman*-nak is sok híve volt. Gyõnyörû ugrásokat produkált az egész mezõny, melybõl *Annie* gyõztesége csakhamar biztosra volt vehetõ. Bírói ítélet: Elõs üzdelem után fél hosszal, harmadik egy hosszal. Tot. 4: 20, 10: 51.

VI. Hölgyek díja: Akadályverseny. Tiszteletdíj 1000 kor. értékben a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Táv. kb. 4000 méter.

1. *Folbert* fõh. 46 sh *Kezdõ* 70 lov. *tulajdonos.*
2. *Czárán Zoltán* 46 stpk *Felicitas* 70 lov. *tulajdonos.*

Futottak még: *Krause Károly* 46 sk *El Batidor* 70 (lov. *Krause fõh.*), *Schey Pá.* száz. 56 pm. *Casimir* 72 (lov. *Eltz br.*), *Zombori Rónay Jenõ* id. szh *Auecker* 77 1/2 (lov. *Sandi fõh.*)

A totalizátornál *Casimirt* és *El Batidort* fogadták, ezért fizettek a kevesebb bizalomra méltatott győztes után ötszörös kvótát. Az ötös mezõny egy csoportban futotta be a hosszú pályát s a nagy akadályt feltûnõ szépen, ugyszõl-ván egy vonalban vette. Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, egy hosszal harmadik. Tot. 4: 20, 10: 51.

A verseny második napjára tippjeink a következõk:

- I. *El Batidor* — *Bieta*
- II. *Kezdõ* — *Annie* — *Bieta*
- III. *Mr. Jersey* — *Curieuse* — *Barkóczy*
- IV. *Kezdõ* — *Kontár* — *Legény.*

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület a lyceum gyõnyörûen újjá alakított és gazdagon felszerelt tornacsarnokában tartja torna- és vívóóráit, melyeket állandóan nagy számmal látogatnak az egyesület tagjai. A tornazásból most folynak az erõmérések, melyek e héten befejezõdnek s megkezdõdik a rendszeres tornázás három csapatban, melyhez még a régi együleti tagok, ugynevezett öreg urak csapata is hozzá fog járulni. A tornaórákra átlag 24—26 tag jár. A vívás október hó 1-én kezdõdött s eddig 20 kezdõ vívó iratkozott be a vívókörbe. November havában házi versenyt, decemberben disztornázást fog az egyesület rendezni, melyekre a tagok már derekasan készülnek. Szóval az aradi tornaegyesület, mely a nyári szabadtéri torna- és játék terén is a vezetõ szerepet vitte az aradi sport-egyesületek között, a téli évadban is elõjár s igazi és egészséges sport élet uralkodik

tagjai között, s különösen nagy buzgalommal készülnek és tréniroznak az országos torna-ünnepélyre. A tornaórák hetenként háromszor, hétfõn, szerdán és pénteken, a vívóórák szintén háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton este 6—8 óráig tartanak. Fõlvetetik a tornaegyesületbe minden önálló és fedhetetlen jellemû egyén, ki az alapszabályok értelmében 20-ik életévét betöltötte, egy rendes tag által ajánlatik, s akit a választmány szótöbbséggel fõlvesz. Jelentkezhetni lehet mindennap este 6—8 óráig a lyceumi tornacsarnokban, hol a jelentkezõk számára fõlveteli könyv áll készen.

Königswarterék válópöre.

(Mi az igazság?)

Budapest, október 24.

Igen elõkelõ, a válófelektõl teljesen távol álló iorrásból kapta a *P. H.* a következõ levelet.

Tisztelt szerkesztõség! Az egész sajtó és így b. lapjuk is megírta, hogy *Königswarterék* válópörében most döntött a felsõbíróság. Tekintettel arra, hogy a tudósítás olyan színben tûnteti föl az ügyet, mintha a nõ megszegte volna a hitvesi hûséget, engedjék meg, hogy az igazságnak megfelelõen a következõkben mondjam el a tényállást.

Blaskovich Melánia annak idején, mikor báró *Königswarter* Hermann megismerkedett véle, ünnepelt szépség volt Bihar megyében. Ismertem a leány édes anyját is, akinek nemcsak szépségét, de erényét, nemes szívet is örökölte a gondosan nevelt Melánia. Báró *Königswarter* beleszeretett a leányba, a szülõktõl megkérte a kezét és *Blaskovichék* abban a reményben, hogy leányukat boldoggá teszi a kérõ, nem tagadták meg a beleegyezésüket.

Köztudomásu, hogy a fiatal *Königswarter* édes atyja, a többszörös milliomos, mindenekfõlött vallásos zsidó volt és irtóztott még attól a gondolattól is, hogy fia valamikor megtagadja hitét. Ezt maga a szerelmes báró is nagyon jól tudta, azért kerlelni kezdte atyját, akinek tudtára adta, hogy nem élhet *Blaskovich* Melánia nélkül. Az apa engedett, de mint elengedhetlen feltételt kikötötte, hogy menyasszonyának át kell térnie a zsidó vallásra. A fiatal báró esdekléseire a nõ ezt is megtette. Bécsbe utazott és ott formálisan áttért a zsidó hitre, ami annak idején természetesen óriási szenzációt keltett. Így aztán semmi akadály nem lévén többé a házasságnak, a fiatal pár Bécsben egybekelt és boldogan élt éveken keresztül.

Az öreg *Königswarter*, aki idõközben meghalt, fiát tette meg az óriási vagyon örökösévé, azonban végrendeletében is gondoskodni kívánt arról, hogy vallásához hû maradjon, ezért úgy rendelkezett, hogy abban az esetben, ha elhagyná vallását, az örökségbõl két millió koronát tartozik átadni a bécsi izraelita hitközségnek jótékony célra. Báró *Königswarter* Hermann az apja halála után megkeresztelkedett és lefizette a két millió koronát.

A fiatal pár házasegébõl két fiúgyermek született, akiket báró *Königswarter* Hermann rajongással szeret, viszont a gyermekek éltek-haltak nevelõnõjükért, egy öreg kisasszonyért, aki nem valami jóakarattal volt urnõje iránt és minden igyekezetével azon volt — mint a következõkben igazolták, nem eredménytelenül — hogy a házastársak között a jó viszonyt megbolygatva, a férjet elidegenítse urnõjétõl.

Báró *Königswarter* Hermann egyszer szót tudtára adta feleségének, hogy válni akar. A szerető hitves errõl kezdetben hallani sem akart, mikor aztán látta, hogy az együttélés tényleg türethetetlen többé, békésen megegyezett a férjével abban, hogy közös elhatározással gyorsan lefolytatják a válópört.

Ez a tényállás, amelybõl kiderül, hogy nem azon az alapon mondták ki a válást, mintha a nõ a hitvesi hûség ellen vétett volna, vagy ennek csak a gyanuja is fõlmerült volna.

Indítvány a kamarilla ellen.

(Müleek Lajos dr. a közgyûléshez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 24.

Régen nem szerepelt a város közgyûlési szerrendjében annyi politika, mint a hétfõiben. A közhangulat ugyanis tell van politikával, a kedélyek a válság egy-egy fordulatan újra és újra izgalomba jutnak, s így nem lesz meglepõ, ha a közgyûlést viták fogják hangossá tenni.

Most a politikát tartalmazó ügyekhez még egy újabb járult. *Müleek Lajos* dr. törvényhatósági bizottsági tag *Urbán Iván* fõispáchoz indítványt adott be, melyben *Körber* osztrák miniszterelnöknek Magyarország ügyeibe való beavatkozása, s az udvari embereknek a királyt befolyásoló manõvere elleni állásfoglalásra hívja fel a közgyûlést.

Az indítvány szövege szõszerint — a következõ:

Magyarország önálló, független ország, melyet alkotmányos alapon hozott törvényekkel igazgatunk. Nincs joga idegennek az ország ügyeibe beleavatkozni.

Újabb idõben a bécsi burgban akadnak olyanok, kikm elegendkezve idegen voltokról, folyton e haza legsajátosabb belügyeibe ártják magukat és Magyarország dolgaiba avatkoznak, ezen ügyek elintézésébe befojnyak.

Ennek meggátlása szempontjából irjon fel Aradváros törvényhatósága az országgyûlés képviselõházához az iránt: hogy az országgyûlés emelje fel szavát erélyesen e folyton ismétlõdõ alkotmány- és törvényellenes eljárás ellen és utasítsa azt megfelelõleg vissza.

Müleek Lajos dr.-hoz kérdé-t intéztünk ma az irányban, hogy kiket ért az illetéktelen beavatkozók alatt?

— A rossz tanácsadók — ugymond — *Körber* miniszterelnök, *Goluchowsky* gróf külügyminiszter, *Beck* báró vezérkari fõnök, *Paar* és *Bolfras* fõhadsegédek, *Lichtenstein* herceg fõudvarmester, *Windisgrätz* herceg és *Salm* báró, kik valamennyien a legsõtõtebb kamarilla hívei, s kiknek elõcsahosa *Lueger*.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház mûsora:

Vasárnap: Délután: *Suhanc*, operette. Hete: *Drótostó*, operette. (Páratlan bérlet.)
Hétfõ: *Dolovai nábob leánya*, szimû. *Meszlényi Adrién* és *Ternyei Lajos* felléptével. (Páros bérlet.)

* Két elõadás. A színház ma alkalmazkodott a látogató közönség érdeklõdéséhez s két elõadást rendezett, mindkettõt szépszámu közönség elõtt. Délután nyilvános ifjusági elõadás volt, *II. Rákóczi Ferenc* fogsága került színre, ezt megelõzõleg pedig *Kara Gyõzõ* tanár olvasott föl a *Rákóczi szabadságharcáról*. — Este a *Titok* volt elõadásra tüzve s ez a poetikus, kedves darab ma is, immár az ötödik elõadására, nagyszámu publikumot vonzott. A szereplõk: *Aranyossy Janka*, *Gazdy Aranka*, *Follinuszéné*, *Békés* s ugyancsak az elsõk között az ökölnyi kis *Zilahy Gyuluska* kifogástalanul szépen játszottak s a közönségnek így élvezetes színházi estében volt része.

* Cigányverseny. Szerdán október 28-án lesz a *Cigányélet* és a *Magyar dal* bemutatója, s ekkor kezdõdik meg annak a hét cigányzenekarnak a hangversenyzése is, amelynek föllépte eseménye a magyar fajzenének. Az érdeklõdés rendkívül nagy e cigány-esték iránt, melyek

mindenike diszeloadás lesz. Ma különben a versenydíjak is megszorodtak, amennyiben az aradi uri banda is felajánlott egy jutalmat.

* Vendégszereplések. A jövő héten vendégszereplésben is lesz része az aradi közönségnek. *Zilahy Gyula* igazgató két előadásra felkérte *Messlényi Adriennet*, a budapesti Nemzeti Színház szalon-énekesnőjét, a ki hétfőn a *Dolovai nábob leánya*-ban, kedden pedig *Feullet* színművében a *Szegény ifjú történeté*-ben fog fellépni. Ugyancsak hétfőn lép fel *Ternyei Lajos*, az aradi színház tavalyi szerelmes színésze is egyik legjobb szerepében, *Tarján Gidában*.

* A hol sok az újdonság. *Makó Lajos* debreceni színtársulatáról írják, hogy ott egy rakás új darab, dráma és énekes újdonságok várnak bemutatásra. Ezek közt nagy érdeklődéssel várja a közönség a *Bob herceg* szerzőjének új darabját, az *Aranyvirág* c. operettét. Ezenkívül a bohózatok legkiválóbbját, a *dr. Nebántsvirág*-ot is megszerezte az igazgatóság előadásra. Új darab lesz *Rutkai Sötétség*-e és *Martos Ferenc* történeti darabja a *Simonyi öbester*. Érdekes premier lesz a *Lehár Pesti nők* c. énekes darabja is. *Makó* társulata fogja a vidéken az elsőnek bemutatni *Strausz Tavasz* c. operettjét, mely nálunk nem tudni mikor kerül színre.

* Ismerős színésznőkről. *Nagyváradról* írják: *Virágvasárnap* messze van még, de máris tudvalevő, hogy a magyar színiélet e nevezetes napján a nagyváradai színtársulatnál nagy változások lesznek. Hogy a társulat előnyére-e, az nagy kérdés még. Eltávozik *virágvasárnapkor* *Nagyváradról* *Parlagi Kornélia*, a kitűnő szubrett primadonna, a kivel való szerződését *Somogyi* igazgató nem szándékozik megújítani. Távozik a bájos *Haller Irma* is, aki már el is szerződött. Mindkettejük távozása határozott, nagy veszteség a színtársulatra. Utóda még hír szerint csak *Haller Irmának* van. Ez az utód *Aradi Aranka* lenne, a ki most a *kassai* társulatnál van.

* *Somlai Arthur* szerződtetése. *Somlai Arthur* szerelmes-színész, az aradi színtársulat volt tagját *Megyeri* színiigazgató szerződtette a kolozsvári színház tagjai sorába. *Somlai Arthur* először holnap délután, az *Ocskay brigád*-ban lép föl szerződtetett tag gyanánt.

A verseny-ember.

(Konkurrencia a lóversenynek.)

Arad, október 24.

Egy angolosa nyírott bajuszu, sportszerűen öltözködött ur jelent meg ma délután a szerkesztőségünkben, s minden habozás nélkül bemutatta magát:

— *Ticket* *Jakab* vagyok.

Némi habozással elfogadtuk a bemutatkozását, mire ő kijelentette, hogy értekezést akar tartani a versenyekről. Erre erős habozással helyet mutattunk nek is ő megkezdte:

— A lóversenyeknek akarok konkurrenciát csinálni minden vonalon.

— Halljuk.

— Van egy pár nagyszerű verseny-eszmém, s ha titokban tartják, elmondom.

— Tartjuk.

— Kezdem egyik legjobb ötletemmel: ez a *verseny-tárgyalás*. Ha vasuti talpfákra, a lótenházi gyömekre tejjére, vagy az igazságügyi palota padló fényezésére verseny-tárgyalást hirdetnek, a vállalkozókat zsűri előtt starthoz kell állítani, elindítani s aki a gyepet körülfutva elsőnek jön be, annak adják ki a munkát. A hosszú orru vállalkozók számára handicap állítandó fel, mert sokszor egy orrhossz is számít a célkarikánál.

— Másik eszmém: a *hangverseny*. Eddig ugyanis száműzve volt a turfról a sok zongora hangozó. Most azonban ezek a lovak is vigan galoppozhatnak. De benevezhetnek énekesek is. A felső hanggal bírók jó sánszal indulnak, aki ezek-

nél is jobb, az már *hang- király*, s a győztes neve egyszerűen *hang- ass*.

— Harmadik eszmém: a *tiszteletlen verseny*. Ezt a futamot mindig a meeting végére tenném, mint vigasz versenyt, mert ide nevezne a legtöbb istálló. Micsoda mezőny lenne ez! A startnál mindjárt *Bács Nándor* törne elő, az első fordulónál azonban a *Länderbank* színeivel *Jellinek* vezetne, mikor azután a finishez csengetnek *Szelle* és *Krivány* nyomulnak előre s óriási izgalomban holtversenyben érkeznek be.

— Negyedik eszmém: a *verseny-bazár*. Itt az győz, aki alul van, már mint a *gyári áron alul*. Aki veszít, az nem bazár, hanem *bazár*.

— *Fass*, vagy *fizess* — kiáltottuk az angolbajuszos urra, aki erre némi habozás után kiugrott az ajtón. Kivülről még bekialtotta:

— Én most *versenyen kívül* vagyok. Köszönöm uraim ezt az újabb verseny-eszmét.

(—)

HIREK.

Az aradi hadbíróóság

és a szegedi katonai affér.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, október 24.

Az október hatodikai tüntetések által felkorbácsolt szenvedélyek már lecsillapodtak Szegeden és az izgatottság most már csak a kaszárnyák falain belül fekszi meg a győtrődő kedélyek.

Az aradi hadbíróóság a koszoru-affér dolgában újból felvette a tárgyalásokat és a kihallgatások az utász-laktányában napirenden vannak. A szegedi 14. utászszázalaj legénységéből ugyanis három ember: *Csurka*, *Pigler* és *Macsó* e hó 18-ika óta le van tartóztatva. Az aradi hadbíróóság részéről egyik hadbírószázados két hét óta vezeti a vizsgálatot, de minden eredmény nélkül, mert a kihallgatott katonák miadanyian azt állítják, hogy a koszoru-ügyben semmi részük sincs.

Ma az utászoknál tízenkét katonát hallgattak ki, ezuttal is eredmény híján. Már arról volt szó, hogy a főntebb említett három letartóztatott katonát szabadon kell bocsátani, amikor egy véletlen körülmény újabb gyanúra adott okot. Ma délelőtt, ugyanis a kaszárnya folyosóján két katona közt a következő párbeszéd folyt le:

— Én az Istennek se szólok egy szót se!

— Én se. Inkább vagják ki a nyelvemet.

Ezt a párbeszédet egy tiszt meghallotta és a hadbíró elé vezette a két közlegényt, akik hosszas faggatás után a három letartóztatott katonára: *Csurka*, *Pigler* és *Macsó* szemébe mondták, hogy ők hárman párt gyűjtöttek a koszorura, mire ezek azt állították, hogy fényképre gyűjtöttek a pénzt.

Ezek a hírek keringenek a kaszárnya körül; persze, bajos ellenőrizni, hogy mennyi benne az igazság és mennyi nem.

A Mindszenti kalács elmarad.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, október 24.

A rossz közgazdasági viszonyok, a melyek annyi kedves hangulatot keltő dolgot faltak már föl, újabb áldozatot követeltek. Ez a *Mindszenti stricli*. Az a fonott kalács, a melylyel minden szentek napján kedveskednek a pékek vevőiknek. Olyan hagyományos valami volt ez, mint *Márton* napján a lud, a melyet a pozsonyi zsidók küldöttek a királynak. A pékek *Mindszenti striclijének* eredete homályos, legalább eddig sehol se volt megírva, hogy miért és mért éppen *Mindszenti* napján jart ki a kifli-fogyasztó em-

beriségnek a fonott kalács, ez a híres és népszerűnek annyira várt csemegéje? . . .

A *Mindszenti kalács*, a *stricli*, azonban csak volt. Az *aradi pékek* összeültek, és konstataván a szomorú helyzetet, a melybe egy és más körülmények miatt jutottak, elhatározták, hogy az idén nem adnak *Mindszenti striclit*. Erről a következő körlevélben értesítik a publikumot.

Tisztelettel értesítjük, miszerint, tekintve a mostoha viszonyokat, valamint a munkaszünet által okozott anyagi károsodásunkat, amennyiben a szigorú munkaszünet következtében az év 1/6 része elvesz, ez idő szerint nem vagyunk azon helyzetben, hogy a szokásos *Mindszenti kalács*-sal (*stricli*) kedveskedjünk t. vevőinknek, jövőre azonban reméljük és hisszük s igyekezni fogunk, hogy ezen kedveskedés lehetővé tételék.

Aradon, 1903. október hó 14 én.

<i>Krsityóry János,</i>	<i>Klein Ignác,</i>
<i>Fischer Samu,</i>	<i>May János,</i>
<i>Hoffmann Viktor,</i>	<i>Jeck György,</i>
<i>Fischer József,</i>	<i>Fleiszig Samu,</i>
<i>Martincsek Dániel,</i>	<i>Angyal Dezsőné.</i>
<i>Morfy József,</i>	

Ha eddig nem volt sok ellensége a kereskedelmi miniszternek a vasárnapi munkaszünet új rendje miatt, ezúttal bizonyára megszorodik azok száma. Hogyisne. Se vezényszó, se kardbojt, se önálló vámterület, — s még *Mindszenti striclit* se kapunk a miniszter miatt . . .

— *Hieronimi Körösbányán* című közleményük kiegészítéseképp még a következő értesítést vettük: A *brádi aranybányák* megtekintése után az *Arad-sáadi* vasut igazgatósági tagjaiból álló illusztris társaság *Alvácára* ment vasuton, ahol csatlakozott hozzájuk *Bischitz* *Lajos*, a *Felsőmagyarországi bánya és kohóműrésztársaság* igazgatója is. *Alvácáról* elrándultak a *kazanesti kénkovand-bányák* megtekintésére, ahol *Bischitz Lajos* mint házigazda kalauzolta a vendégeket. *Kazanesten* van az országban a legjobb minőségű *kénkovand*. A telepet, mely eddig 1000 waggont volt képes termelni csupán, jelentékenyen megnagyobbítják most, s termelő képességét 3000 waggorra emelik. A tanulmányut egyik érdekes eredménye az, hogy a *bécsi Schoeller* cég és a *Felsőmagyarországi bánya és kohóművek* — mint értesülünk — egy-egy szakértőt fognak kiküldeni az *alváci* szénbányák megvizsgálására.

— A város közgyűlése. Mint megirtuk, a tanács tegnap készítette elő a hétfői közgyűlés elé kerülő ügydarabokat. Hétfőn délelőtt ismét ülést tart a tanács, mely a belügyminiszternek az *önkéntes adóókra* vonatkozó ismeretes leiratát tárgyalja, továbbá *Zilahy Gyula* színiigazgatónak kérelmét, melyben a nyári színház hátralékos bérének havi részletekben való fizetése iránt folyamodik.

— A póttartalék behívása. *Budapestről* táviratozza tudósítónk: A hadügyi kormány január elsejéig az elmaradt ujoncok hiányát úgy töltötte be, hogy visszatartotta a három évüket kiszolgált katonákat. Január elsejével azonban ezeket is hazabocsátják s így ismét szükség lesz katonára. Az így beálló hiányt akképp fogja a hadügyi kormány pótolni, hogy január elsején két hónapra behívja az 1893., 1894. és 1895. évi póttartalékokat. Ha pedig február elsejére sem kapna ujoncokat, akkor az 1894., 1896. és 1900. évi póttartalék behívása következik.

— A vízvezetési viz vizsgálata. Az aradi vízvezeték ellen felmerült panaszok, mint ismeretes a vízvezetési bizottságot majd a közigaz-

gatási bizottságot foglalkoztatták. Konstatálták, hogy a jelen állapoton segíteni kell, s a polgármestert szigorubb ellenőrzésre hívták fel. Ennek eleget tesz most a tanács, mely huszonegy lepecsételt üvegben a város különböző részeiből vett vízvezetési vizet küld fel az országos vegyvizsgáló állomáshoz vizsgálat végett.

— **Tüzérlaktanya a ségai gyártelepen.** Herzel Bernát és társai ajánlatot tettek a városnak, hogy a tervezett tűzérlaktanya céljaira vegye meg a ségai gyártelep, az ugynevezett „ördögös” gyár telkét és épületeit. A vételárát körülbelül 100.000 koronában állapítják meg. A tanács mai ülésén foglalkozott az ajánlattal és utasította a mérnöki hivatalt, hogy tegye meg a szükséges számításokat. Kérdés tárgyát képezi, vajon a gyár épületeinek anyaga felhasználható-e a kaszárnyához és milyen mérvben.

— **Rémhir a horvát bánról.** Budapestről táviratozzák, hogy ott a ma esti órákban az a hír terjedt el, hogy *Pejacsevics* Tódor grófot, az új horvát bán *Zágrábban* megmérgezték. A „Pester Lloyd” telefonon kérdezősködött s azt a választ nyerte, hogy a mérgezésből egy szó sem igaz, hanem a bán *gyomorvérzésben* betegen fekszik. Lehívták hozzá *Jendrassik* budapesti egyetemi tanárt, aki gyógykezelés alá vette. A bán állapota ma már javult.

— **Lemondott körjegyző.** A vármegye jegyzői karának egyik legidősebb tagja, *Fehér* Leontin *deési* körjegyző beadta *nyugdíjaskérés* iránt való kérvényét. Lemondását hajlott korával és törődött testi egészségével indokolja.

— **Házasságok.** *Scheiner* Albert dr. előkelő buziási ügyvéd holnap vasárnap délután három órakor esküszik örök hűséget *Roth* Aranka kisasszonynak, *Roth* Lajos tekintélyes aradi nagykereskedő bájos leányának.

Nagy Ottokár tb. alkapitány, a katonai osztály vezetője ma délután kötött házasságot *Rohel* Anna kisasszonnyal, özv. *Rohel* Jánosné leányával. A házasságkötésnél, mely *Szondy* Béla anyakönyvvezető előtt ment végbe, tanúk voltak: *Kovács* János nyug. honvédhuzár alezredes és somogyi *Hollósy* Jakab máv. főellenőr.

Brunner Béla aradi divatkereskedő ma lépett házasságra *Schiffer* Gizella kisasszonnyal, *Schiffer* Mátyás magánzó leányával. Tanúk voltak: *Hoffmann* Antal kereskedő és *Oravec* Miklós kereskedő.

Buzáhy Ferenc villamos társulati főkönyvelő ma délután tartotta esküvőjét *Kovács* Magdolna kisasszonnyal, özv. *Kovács* Ágostonné leányával Aradon.

— **A motorközlekedés az ecsev. vonalain** tartalékmotorok híján utóbbi időben kisebb-nagyobb nehézségekbe ütközött, ami arra indította a vasut igazgatóságát, hogy a motorközlekedés rendes lebonyolítása érdekében két új motort rendeljen meg. A motorkocsik a *Weitzer*-féle waggongyárban készülnek és nemsokára forgalomba kerülnek.

— **Új aszfalt-ut a Nagyköruton.** Az aradi áll. tanítóképző intézet nevében *Szabó* József igazgató kérelmet intézett a városhoz, hogy a liceumig húzódó aszfalt járda egészen a tanítóképző intézetig kiépíttessék.

— **A lövészeszón vége.** Holnap, vasárnap fejezi be az aradi polgári lövészegyesület idei szezonját. Ma díjlövészetet tartottak, melyet vasárnap folytatnak s ugyane napon adják ki a díjakat is. Az ünnepélyes befejezőn *Műlek* Lajos dr. főlövész-mesterrel élükön nagyszámúban lesznek jelen a lövészek. Hétfőtől kezdve azután megkezdődik a városliget csendes időszak, melybe majd csak husvétkor szólnak bele ismét a lövészek puskái.

— **Kávéházi terraszok.** Az *Aradi Polgári Takarékpénztár*, miut a Központi-szálló tulajdo-

nosa és *Nagy* Lajos bérli kérvényt intéztek a tanácshoz, hogy a szálló kávéháza előtt, terrasz céljára, az aszfalt-járdát kiszélesíthessék. Hasonló ügygyel foglalkozott ma a tanács, mely megengedte, hogy a Hungaria kávéház előtt a terrasz számára kiszélesített aszfalt a megnagyobbított Neuman-palota egész hosszában kiszélesíthető legyen.

— **Egy elplagizált beszéd.** Bajáról írják a következő érdekes hírt: Nagy izgatottsággal és megbotránkozás hangján beszélték már tegnap Baján azt a váratlanul kipattant szenzációt, hogy *Heller* Richárd bajai polgári iskolai igazgatónak a városi diszközgyűlésen legutóbb Deák Ferenc fölött elmondott emlékbeszéde *plágium*, mert tulnyomó részében *Lőw* Immanuel ő szegedi főrabbi egyik beszédének csaknem szószó szerinti másolata volna. Ma már kétségtelenül meg van állapítva, hogy a szónoklat értékes és szép része szó és betűszerinti eltulajdonítása *Lőw* Immanuelnek a „Beszéd” című könyvében kiadott és Deák Ferenc fölött elmondott mesteri szónoklatának. Sokan a városatyák közül a diszközgyűlés nívójának meggyalázását látják a dologban s azért a legközelebbi közgyűlés elé hírt szerint azt az indítványt fogják tenni, hogy Baja város közgyűlésére a *Heller* Richárd által Deák Ferenc fölötti emlékbeszédet a *közgyűlés jegyzőkönyvéből egyszer s mindenkorra kitörli*, *Heller* Richárd eljárása fölött pedig megbotránkozását fejezi ki.

— **A király keresztfiát elítélték.** Bécsből táviratozzák, hogy a bécsi esküdtbíró-ság ma a király keresztfiát *Lerchenfeld* bárót csalás miatt *tizenöt évi súlyos börtönbüntetéssel* és nemességének elvesztésére ítélte. Az esküdtek nyolc igen és négy nemmel szavaztak a bűnösség kimondása mellett.

— **Tűz a Kossuth utcában.** *Gásza* Béla rövidáru kereskedő Kossuth-utca 3. szám alatti üzletében pénteken este tűz ütött ki. Akkor támadt a tűz, mikor az üzlet már zárva volt. A közelben álló rendőr vette észre a bajt a kitóduló füstből. Értésítette a ház első emeletén lakó *Gásza*t, aki lesietett s a tüzet csakhamar sikerült eloltani. Néhány állvány, dobozok, szőnyegek égtek el. A kár nem nagy. Az üzlet biztosítva volt. A tűznél megjelentek a tűzoltók is.

— **Új anyakönyvezetők.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök az aradi II. anyakönyvi kerületbe *Grósz* Samu írodai segédtséget anyakönyvezető helyettesessé *Békés* vármegyében a kétegyházi anyakönyvi kerületbe *Popovics* Aurél jegyzőt ugyancsak anyakönyvvezető-helyettesessé nevezte ki.

— **Tragikus halál.** Sopronból táviratozzák: *Vágó* Bertalan kir. iparfelügyelő hivatalos útjáról hazaérkezvén, a vasuti állomásról bérkocsin hajtattott lakására, utközben *szélütés érte és azonnal meghalt*. Tragikus halála a városban nagy részvétet kelt.

— **Giovanni Lucini**, a milanoi Scala színház és egész Olaszország ünnepelt énekesének dalversenye november hó 22-én délután 5 órakor lesz a Fehér Kereszt szálló nagytermében. Jegyek előjegyezhetők: Ifj. *Klein* Mór könyvkereskedésében Aradon.

— **Rablótámadás Budapesten.** Vakmerő rablótámadás történt tegnap este a fővárosban. *Turbéky* Teréz hivatalnoknő kezében egy 600 koronát tartalmazó börtáskával a Csepelrakparton s a Bakáts-utcán ut a Ferenc-körut felé igyekezett. A Csepelrakparton egyszerre két férfi termett előtte. Az egyik magas szőke volt, sárga ruhában, kemény kalapban.

— **Hová megy nagysád?** — kérdezte a szőke rabló.

— **Mi köze hozzá?** — felelte a leány. Erre az utonálló kiragadta kezéből a börtáskát s elrohant. A hölgy segítségért kiáltóit, mire a másik rabló kést villogtatva elébe állott:

Kölcsey-egyesület

Aradon

Na kiabáljon nagysád. Ha moccanni akar, leszedem, mint a csirkét.

A szőke rabló elhallgatott s a rablók elvontak a zsákmánnyal. A rendőrség keresi őket.

— **A szász király fogorvosa.** Annak a világraszóló szenzációnak kapcsán, amely híressé tette *Giron* urat és kompromittáló tényeket juttatott köztudomásra a szász trónörököséről, egy amerikai származású fogorvosról is szót ejtett a pletyka. Az amerikai fogorvos állítólag nemcsak a hercegasszony fogait ápolta. Amikor a királyi botrány nyilvánossá lett, az amerikai fogorvosnak is hirtelen, még pedig nem a saját jószántából, meg kellett válnia az állásától a drezdai udvarnál. Most azt jelentik onnan, hogy az udvari fogorvosi állást be fogják ismét tölteni, még pedig ismét amerikai fogorvossal. A szász király már meg is hívta *Frank Sieras* fogorvost, aki Massachusettsben a fogorvosi egyetem első tanára. A professzor azonban még nem fogadta el az ajánlatot, sőt vonakodik elhagyni Amerikát.

— **Két vonatot megállított.** Budapestről jelentik: Egy makacs öngyilkosjelölt miatt az éjjel két vonat állott meg nyílt pályán, nem csekély aggodalmára az utasoknak. *Farkas* Sándor pozsonyi nyugalomba vonult tanító, öregségére megvakult, 10 év óta küzd a nyomorúsággal, amit tegnap megelőgelt és kétségbeesésében öngyilkosságra szánta magát. Tegnap este 10 óra után Gőd állomáson túl a sínekre feküdt és várta a budapest-galánthai vonatot, a vonatvezető azonban észrevette a síneken fekvő alakot és megállította a vonatot. Elzavarták és a vonat folytatta útját, *Farkas* azonban nem nyugodott bele a végzet illetőn alakulásába és egész éjjel a vonat mentén barangolva, ma reggel a bécsi vonat elé feküdt Vác mellett azonban itt is észrevették, megállították a vonatot és a makacs öngyilkosjelöltet átadták a csendőrségnek és ez behozta őt a budapesti toncházba.

— **Birtokcsere.** *Máté* András és neje *Pálfi* Katalin eladják az aradi 6877 sz. tjkvben felvett középútcái 17. sz. házat 6100 koronáért *Kámirszki* Cvetkó és *Horváth* Jánosnak. — *Demorsán* Miklós és neje *Doszbek* Katalin eladják az arad 7021. sz. tjkvben felvett *Liona*-utcai 28. sz. házat *Hank* Flóriánné *Lézer* Emiliának 1800 koronáért. — Az *Első* szászregeni tutajkereskedő társulat eladja az aradi 5184. sz. tjkvben felvett *Kossuth*-utcai 27. sz. házat 14000 koronáért ifj. *Kállay* Nándor és neje *Vaszilovszky* Máriának. — *Ozv.* *Kelecsényi* Zsigmondné, *Kelecsényi* Gabriella és *Kelecsényi* Etelka eladják az aradi 1864. sz. tjkvben felvett *Kapa*-utcai 40. és 41. sz. házakat 5600 koronáért *Amont* János és neje *Kaupert* Rozáliának. — *Juhász* György és neje *Pintér* Verona eladják az aradi 8036. és 8037. sz. tjkvben felvett *Aradgáji* *Kovács*-utcai 86. és 87. sz. házakat 1500 koronáért *Arszenov* Konstantinnak. — *Wienstruck* Gusztáv eladja az aradi 7129. sz. tjkvben felvett *Radnai*-úti 22. sz. házat 81745 koronáért *Bing* Adolfnak.

— **Egy ügyes kereskedő főelőnye** az, hogy áruit legelső forrásból szerzi be, miáltal a legjobb árukhoz jut. A mi kereskedőink és iparosaink is igyekeznek magukat a közvetett forrásoktól függetlenné tenni, de nem mindenkinek sikerül ez. Örömmel jelenthetjük, hogy *Sugár* József általánosan ismert angol uri szabónk szűkségeit kizárólag a legelső angol, francia és hazai gyárakból direkt szerzi be és innen magyarázható azon páratlanul izletes finom és tartós keimekből álló dus választék, mely csak nála található. Ugyancsak ennek és fővárosi nívón álló elegáns szabásának tulajdonítható, hogy a műterméből kikerülő ruhadarabok a legdivatosabbak és legizletesebbek.

— **Táncoktatás.** Szathmáry Etelka okl. tánc-tanítónő értesíti az érdeklődő szülőket és ifjuságot, hogy a táncoktatást folyó évi november havában megkezdí. Elvállal nyilvános colomme vezetését a fatalság részére, valamint kis gyermekek oktatását, akár colommeban, akár magán házaknál. Megfelelő számú jelentkezők részére külön *bosztoneurzust* is nyit. Beiratkozni lehet a mai naptól kezdve lakásán: *Eötvös*-utca 8. szám, I. emelet.

— **Általánosan el van ismervé** az, hogy *Weinberger* Ferenc jóhírnevű örvendő, szolid ékszerészünk. Központi szálloda épület, a közönség a legelőzékenyebb és leglelkiesmeretesebb kiszolgálásban részesül, csakis finom ékszer és valódi „Genfi” zsebbóra, valamint diszezt és étesszközök

dus raktárát a legmelegebben ajánlhatjuk a közönség b. figyelmébe. Saját szakszerű ékszerműhely. Városi és megyei telefon 439.

— Minden nőnek tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltüntet szepit, májfoltot és mindennemű tisztálanságot az arcáról és annak gyönyörű üdéséget, fiataloságot kölcsönöz, kár tehát varni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1,20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárán Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausa Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárán, Tabor Gyula gyógyszerárán Pécskai-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— A szerencse árjában. A szerencse hullámzása hasonlít a patak áldáshoz folyásához, mely ellátja a partmentét a léifenntartáshoz szükséges életnedvvel. A szerencse folyása is szerencsét hoz azoknak, akik a szerencse partján várják az áldáshoz vagyont. Csak ki kell vetnünk hálónkat és idővel beleakad a szerencse hullámai között a létfenntartáshoz szükséges kincs, a melyre mindnyájan vágyakozunk. Az osztálysorsjáték minden egyes húzása ilyen hullámzást mutat, mert bármely húzásnál sok és igen nagy nyereményt juttat a játék folyása a szerencsés vevőknek. Csak kitartással kell várakoznunk, míg a szerencsét a hálóval kiemelhetjük s akkor éppen oly nagy örömmel élvezhetjük a nagy nyereményeket, mint azok a szerencsés játszó, a kik rövid 6 hónap alatt a 600.000 koronás nagy jutalmat, a 100.000, 90.000, 60.000, 50.000, 30.000 és több nagy nyereményeket nyertek Török A. és Tsa bankházában, Budapest, Teréz-körút 46b szám alatt. A sorsjegyvásárló közönség bizalommal vásárolhatja a sorsjegyeket e szerencsés bankházban.

— Hegedüs Gyula kefe, ecset és pipere készlet-gességi kereskedése Andrassy-tér 15. Hermann-palota. Nagy választék ruha, haj, fog, köröm, gazdasági és háztartási kefékben. fésű és acél áru, szarvasbőr, cocus lábtörölő, cocus szőnyeg, szivacs és fürdő gyökény nagy raktára.

— Megnyílt a Werschitz-féle párisi bazár szabadság-tér 17. sz. alatt, ahol a legfinomabb francia dupla fehér himzések, csipkék, csipkeruhák, applicatiók, ruha díszek, szalagok maradékokban mesés olcsón árusítatnak.

— Porter az őszi vásáron. Olvasóink mai lapunk újság oldalán egy meghívót találhatnak. A Porter cég az őszi vásárok mindazon ígéreteket befogja váltani, melyeket ott elmond, mert egy oly kitűnően vezetett és ambiciozus cégnél ezt másként feltételezni nem is lehet. Tény az, hogy még soha ilyen nagy nem volt a Porter cég raktára, mint most és ezt bizonyára szívesen hallják a vevők, akik a dus vásárlásra sulyt fektetnek. Külön ki van emelve ebben a meghívóban a rendkívüli olcsóság, melyre a cég elhatározta magát. Látnivaló tehát, hogy Porter ruhaza mindenféle tekintetben ajánlatos beszerzési forrás. Az ingyen fényképek ez idő szerint rendkívül sikerülnek.

— Osztálysorsjegyek iránt érdeklődőket különösen figyelmeztetjük a Nemzeti Pénzváltó részvénytársaság mai hirdetésére.

— Dentelin fog-creme a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Revész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősekkel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdában, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Közismert dolog, hogy ha jó, zamatos, finom kávét akar inni, úgy melegen ajánljuk a világitkinővé vált Palermo pörkölt kávét, a mely háromféle rendkívüli nemes fajú kávéból, áll; íze, aromája páratlan finom, úgy tejes, mint fekete kávénak valami fenomális jó. El ne mulassza senki megpróbálni e valóban kitűnő terméket, amely egy fél kilós tiszta sulyu eredeti csomagokban 2 korona 20 fillér. Friss minőségben állandóan Dürr Gusztáv fűszer csemege és kávékereskedésében kapható, a városházzal szemben. Telefon szám 118.

—x— A legújabb jószabású női és gyermek felöltőket legolcsóbban beszerezhetjük a szolid és előzékenynek általánosan ösmert Schwartzberger Manó cégnél, kinek Vörösmarty utca 8. sz. alatti kizárólagos női felöltő áruházában az őszi és téli újdonságok nagy választékban már megérkeztek. A

cég fenti modorban a t. vevők igényeit minden irányban kielégíteni ezutánra is főfeladattá tűzte ki.

—x— Parmai ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitűnő mosó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcóbrűk is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán kívánhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készíti Szabó Béla pipereszappangyáros. Kapható Kolozsvárt, Nagy Váradon, Debrecenben, Szegeden, Aradon.

Blouse-selyem 80 krtól 11 frt 35 krig méterenként — a legutolsó újdonság — bérmentve és elvámolva a házhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 2747

TÖRVENYKEZES.

§ Az epilepszia, mint válóok. Egy szép, fiatal budapesti asszony keresetet indított a férje, Kovai Rezső jomodu iparos ellen és kérte a bíróságot, hogy válassza őt el urától, aki hosszabb idő óta eskórosban (epilepsziában) szenved. A kuria ebben az ügyben most így döntött: Az a körülmény, hogy a férj házasság tartama alatt eskóros beteg lett, nem lehet ok a válás felbontására. Ellenben, ha a férj még a házasság előtt szenvedett volna ebben a betegségben és azt a házasság megkötésekor a nő előt eltitkolta, ez megállapítaná a megtévesztést. Ebben az esetben sem lehetne azonban a házasság felbontásáról szó, hanem a bíróság egyszerűen érvénytelennek mondaná ki a házasságot. Tekintettel azonban arra, hogy a nő mivel sem bizonyította azt, hogy a férj már a házasság megkötése előtt eskóros volt és ezt elhallgatta, sem a válásra, sem a házasság érvénytelenítésére nincsen alapos ok és így a nőt kérelmével el kellett utasítani.

§ Elpárolt csábító. Némédy Jenő fővárosi díjnok ez év elején eljegyezte J. Gabriella kislányt, egy bájos, fiatal leányt, akinek azonban nem nagy öröme telt vőlegényében, mert a díjnok urat ez a viszony éppen nem gátolta abban, hogy elcsábítsa a menyasszony nővérét. R. fogorvos feleségét, a kit aztán meg is szöktetett. A menyasszony elkeseredésében Némédyt fölkereste a városbába épületében és ott elmondta mindennek csak becsületes embernek nem. Az exvőlegény panaszt tett; a bíróság jogos felháborodás címén feleltette J. Gabriellát, a törvényszék felelősségi tanácsa pedig két korona pénzbüntetésre ítélte, a mi ellen a leány semmiségi panaszt jelentett be. — Ma ugyancsak a fiatal ember egy másik panaszával foglalkozott Nagel János bíró. Mikor ugyanis a férj, R. fogorvos megtudta, hogy Némédy az ő feleségét elcsábította, segédjével együtt felkereste a fiatal embert és alaposan elpárolta. E ért aztán könnyű testisértés címén pörölte be Némédyt a férj és segédjét. A mai tárgyalást, amelyre számos tanu volt beidézve, el kellett nyoltni, mert a szintén tanuként megidézett Gabriella kislány nem jelent meg a tárgyaláson.

IDEGENEK ARADON.

— Október 23. —

Fehér Kereszt szálloda. Somogyi Péter birtokos Budapest. — Politzer Mór kereskedő Szeged. Baró Guteáni István birtokos Kecskemét. — Dr. Noga Arpad ügyvéd Körösbánya. — Dr. Schreiner Albert orvos Buziás. — Némédy Száva utazó Bécs. — Schüller Sámuel utazó Bécs. — Grün Zsigmond utazó Bécs. — Lacke Lipót utazó Bécs. — Czifra János birtokos Sofronya. — Weil Dezső utazó Bécs. — Lázár Albert utazó Bécs. — Novotny Viktor birtokos Mezőhegyes. — Schlesinger B. utazó Budapest. — Semler Imre utazó Szeged. — Tromovits Ignác utazó Bécs. — Krauss József urlovas Budapest. — Lang Izidor utazó Budapest. — Werther Hugó játékgyáros Bártfa. — Lang Béla utazó Budapest. — Vucsenovits Pál utazó Vukovár.

Központi szálloda. Szupán Vilmos akadémiai igazgató Budapest. — Dr. Schack Béla főigaz-

gató Budapest. — Bogyó Samu akadémia tanár Budapest. — Reisaner Zsigmond kereskedő Gyula. — Czettel Arpad utazó Budapest. — Pavlovits Antal kereskedő Bécs. — Dr. Nemes József h. közjegyző Gyulafehérvár. — Keszner Károly főhadnagy Brassó. — Dr. Antal Miksa ügyvéd Elsd. — Dr. Gyarmathy Ernő kir. közjegyző Borosjenő. — Brandovski Janos mérnök Bécs. — Dr. Téti Odön kir. közjegyző Gyulafehérvár. — Rubin József utazó Budapest. — Dr. Márki János kir. közjegyző Gyula. — Szemere Gáspár ker. utazó Budapest.

Vas szálloda. Spitzer Mór utazó Budapest. — Wagner Károly utazó Bécs. — Grünvald Emil utazó Bécs. — Grosz Mór utazó Budapest. — Polgár Sándor utazó Bécs. — Sándor Kelemen utazó Bécs. — Szallai Antal utazó Budapest. — Kutasi Dávid utazó. — Pálfi István intéző Mezőhegyes. — János János birtokos Acseua. — Schwarz Zsigmond utazó Bécs. — Láng Sándor utazó Budapest. — Ostricher Károly utazó Budapest. — Mandlbaum N. utazó Bécs. — Fekete Imre utazó Bécs. — Ungar Gyula utazó Bécs.

Nádor szálloda. Herez Bernát tanító Kisjenő. — Lord Gyula máv. ellenőr Budapest. — Condria Valer szolgabíró Brád. — Garay Jenő hivatalnok Budapest. — Kapushek An. al urlovas Kettingbrun.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1903. október 1-től 16-ig. Személyszállítás 1903. október 1-től 15-ig 5799 személy, bevétel 4827 korona 90 fillér, 1902. október 1-től 15-ig 21201 személy, bevétel 3992 korona 50 fillér, 1903. január 1-től október 15-ig 400261 személy, bevétel 77354 korona 10 fillér, 1902. január 1-től október 15-ig 374032 személy, bevétel 71963 korona 90 fillér. Teherszállítás 1903. október 1-től 15-ig 270241 klg., bevétel 2925 korona 80 fillér, 1902. október 1-től 15-ig 2123730 klg., bevétel 2727 korona 11 fillér, 1903. január 1-től október 15-ig 37656960 klg., bevétel 42945 korona 19 fillér, 1902. január 1-től október 15-ig 30343210 klg., bevétel 34967 korona 87 fillér.

Zunaresti ár- és értékötzse.

— Az Aradi Közlöny ávratí tudósítása. —

Buzapest, október 24

Értékötzse. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 27.000 métermázsza került forgalomba, szilárdan tartott, közben valamivel drágább árakon. Egyéb gabonanemek kedvezők. Időjárás borús. — Értékötzse. Páris 15 olcsóbb.

12 óra és 12 órakor:

Buza októberre	7.60 — 7.61
Buza 1904. áprillisa	7.75 — 7.76
Rozs októberre	6.26 — 6.27
Rozs 1904. áprillisa	6.54 — 6.55
Zab októberre	5.40 — 5.41
Zab 1904. áprillisa	5.64 — 5.65
Tengeri 1904. áprillisa	— — —
Tengeri 1904. májusra	5.34 — 5.35
Repce októberre	11.80 — 11.90

12 óra és 3 órakor:

Buza októberre	7.62 — 7.63
Buza 1904. áprillisa	7.75 — 7.76
Rozs októberre	6.26 — 6.27
Rozs 1904. áprillisa	6.55 — 6.56
Zab októberre	5.40 — 5.41
Zab 1904. áprillisa	5.64 — 5.65
Tengeri 1904. áprillisa	— — —
Tengeri 1904. májusra	5.35 — 5.36
Repce októberre	11.80 — 11.90

S z e s z ű z e t.

— Október 24. —

Mai jegyzőkönyv: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. — Hárított moslék 12.80—13. — korona mmásauként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedés.

— Október 24. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig, öreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban 107—8 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 113—4 fillérig, fiatal közep páronként 251—320 kilogramm sulyban 113—5 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 113—4 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 116—7 fillérig, közep páronként 240—250 kilogramm sulyban 114—5 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 112—3 fillérig.

Zóna

a zenemű-kölcsöntárban.

Hogy ezen vállalatomat szélesebb körben terjeszthessem s azt minél általánosabbá tegyem, elhatároztam a zenekölcsöntári díj leszállítását és azt mártól fogva a következőképpen állapítottam meg: Havi kölcsöndíj 1 kor. 40 fillér, vagy hangjegyenként fizetve 14 fillér.

Tekintve, hogy zenekölcsöntáram bármely számottevő és minden új zeneművet tartalmazza. — óriási előnyt képez, hogy néhány fillérenyi kölcsöndijért az egész zenemű irodalom ugyancsak meg van nyitva a közönség számára. Szembeállítva továbbá azon előny is, hogy a zenemű vásárlók is a szezon újdonságait megvétel előtt átjászhatják és megismerhetik. Így pl. a „Drótostót”, „Fifine”, „Tavaszi”, „Sirató”, „Ütöttkopott a hegedű”, „Küry daloskönyve”, „Altató dal”, „Dankó újabb dalai”, „Pesti nők”, „Glühwürmchen Idyll”, „Moharózsza”, „Eladott menyasszony”, „Amico-Fritz”, stb. stb. zenekölcsöntáramból már régen kivethetők. Vidékre is pontos a kiszolgálás. A készletet állandóan szaporítom újdonságokkal, a melyeket 5—20 példányban szerzek be.

A bérlet bármely napon kezdődhetik. Havi bérlőknek cserélni naponta is lehet. 247 oldalas zenekölcsöntári jegyzék. Egyetlen próbahónap meg fog győzni bárkit zenekölcsöntáram nagy előnyeiről. Egyben ajánlom az idején beállításával

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

melyben minden jelesebb magyar, német, francia és angol újdonság kapható.

Kölcsöndíj havi 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér.

Vidékre is a legfigyelmesebb kiszolgálás. Magyar, német, francia és angol teljes jegyzékeket kívánatra bérmentve küldök.

Könyv- és papirkereskedésemben 20 fele aradi új, gyönyörű képes lev. lap érkezett, közöttük az új kath. templom 4 felvételben.

Magyar, német, francia, angol és olasz művek igen jutányosan kaphatók mint alkalmi vételek.

Minden könyv- és zenemű újdonság rak-táron.

Legújabb **levelező-lapok** óriási vá-lasztéka. Nagyban és kicsinybeni eladás.

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, anti-quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára

Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városl és megyei telefon: 385.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. S. Kovácsné. Ha a változás beáll, reflektálni fogunk ajánlatára. Addig is előjegyzésbe vettük.

J. D. Makó. A levelet várjuk minden nap. Fé-lő, hogy megkésik.

H. Gy. Galsa. A minap e helyen üzentünk; le-gyen szives beküldeni az adatokat.

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel 5.10	Gyorsvonat reggel 8.18	Személyvonat reggel 6.08	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 4.21	Gyorsvonat délelőtt 11.51	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11	Szm. Szoinokról este 9.—
Személyvonat este 9.35			
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel 6.35	Gyorsvonat délután 12.11	Soborsinról reggel 8.59	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50	Személyvonat d. e. 10.50	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13	Személyvonat este 9.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel 6.15	Személyvonat d. e. 11.56	Vegyesvonat d. e. 10.49	Személyvonat d. u. 3.44
Személyvonat délután 5.—	Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59	
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel 5.—	Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35	Vegyesvonat este 7.06
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33	
Személyvonat d. u. 4.11			
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel 6.25	Vegyesvonat d. u. 12.06	Gurahonczról szm. r. 8.08	Vegyesvonat d. e. 11.—
Vegyesvonat d. u. 12.06	Érurahonczig szm. dn. 4.30	Vegyesvonat este 8.56	Személyvonat este 9.20
		Pankotáról sztv. este 9.20	

Motormenetek

Arad—Városháza és Mezőhegyes között.	
Battonya felé reggel 8.04	Mezőhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.30
Mezőhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01
Arad—Új-Szent-Anna—Kétegyháza között.	
Kétegyháza felé reg. 7.13	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.50	Kétegyháza felől d. u. 5.58

CSARNOK.

Két kóbor lovag.

Irta: Lovik Károly.

I.

A grófi palota hátulsó lépcsőjén, ahol a cselédek szoktak feljárni, egy borotvált állu, deres haju és megelégedett abrázatu alak lépett lefelé. Az öltözete félig az urat, félig a szolgát sejteti: hosszú, fekete, kissé bő köpönyeg van rajta, amely nincs begombolva s így mögötte meg lehet látni a piros-kék csikos, aranygombos inas mellényt. A nadrág pepita, a cipők nagyok s rossz sarkuak; ilyen topánokat ajándékba szokás kapni. A berotvált képű öszecsücsöríti a száját és ravaszul mosolyog, mint akinek valami tréfás szándéka van estére. Ez az ur, hogy bemutassam, Péter, foglalkozására nézve elcsapott komornyik, egyébként pedig a grófi szakácsnő barátja. Az, hogy el van csapva, azért még nem vert rá megbélyegző fényt: Péter soha rossz dologba nem keveredett, nem lopott, nem csalt, csak éppen dolgozni nem szeretett, amit ő úgy fejezett ki, hogy: „A szabadság mindenek előtt.” Az apja is inas volt, a nagyapja szintén, s így őt is megtörték a házban, annyival inkább, mert a szakácsnő nélküle nem tudott élni s a szakácsnő a maga nemében tekintély volt.

Péter ez idő szerint éppen két hónapig leb-szelt a grófi házban: a cselédszobában üldögélt, rémregényeket olvasott, szivarvégeket szitts a vele szóba elegyedő cselédségnek komoly ar-cal rettenetes dolgokat hazudott. Egy ideig ez elég kellemes szórakozás, de aztán megurja az ember, kivált, ha jelszavai köze tartozik, hogy: „A szabadság mindenek előtt.” Így hát Péter is beadta a kulcsot s bár a szakácsnő szörnyen sirt, könyörgött s végül mint egy huszár-káplár káromkodott, elhagyta a grófi házat.

— Rám dől a tető — mondta szörnyű komolysággal, mialatt a szakácsnő egy tányért akart a fejéhez vágni — megfojt ez a levegő.

Az ember a szabadságra van teremtve; a béka elég nyomorult állat, mégis szabad, a hangya is szabad, a patkány is, a svábbogár is.

— Az akasztófán fogsz meghalni — sirt a szakácsnő és a könnyei ömlöttek, mintha történet részelt volna.

Amint Péter kilépett az utcára, jeges szel-ő csapta meg. Az egykori inas megállt s a zsebéből hosszú, piros horgolt kendőt vett ki, melyet kétszer a nyaka köré csavart. Alig, hogy tovább akart menni, bőszt kutyavonítás ütötte meg a fülét s abban a pillanatban egy apró bozontos patkányfogó kutya röpült el mellette.

— Nini, Whip — mosolygott az öreg. Ezt ugy látszik, kidobta a kocsis.

Tényleg ugy is volt. Whipet a kocsis még régebben ajándékba kapta a gazdájától, de az állat használhatatlannak bizonyult: a helyett, hogy a zabos kamarából az egereket kiirtotta volna, halandók után járt s néha napokba telt, míg csavargásából hazatért. A kocsis tekintet-tel arra, hogy ajándék-e volt, egy ideig elnézte apró gazságait, de aztán megunta a dolgot s e percben, mikor Whip négy napi távollét után, összetépve, kiéhezve került haza, kilökte az istállóból. A kis patkányfogó ijedten szaladt a vasvilla elől s csak akkor állt meg, mikor a muzeum kert vasrácsa mögött biztonságba érezte magát. Ott három lábán megállt és körül-nézett.

— Whip — szólta rá Péter derülten — té-ged is kiűrték?

A kutya gyanakodva nézett föl, vissza s az inas kezét vette szemügyre, nincs-e bennök vasvilla? Mikor látta, hogy Péter jó szándékkal közeledik, megcsóválta a farkát, megmutogatta fogait s az eszka cipőkhöz dörzsölődött.

— Gyere velem, haszontalan kувasz — szólt az inas nézve — éhköppöt ka sz ebéd-ré és virágcsot vacsorára. Jó lesz? No, előre, akasztófáruvaló.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi október hó 25-én:

Bérletszünet. Bérletszünet.

Délután 3 1/2 órakor, fél árkakkal:

A suhanc.

Operette 3 felvonásban. Bayard és Vanderburch vigjátéka után átdolgozta: Rosso Leo. Zenéjét szerző: Kontl J.

SZEMÉLYEK:

Meunierné	Pajor Ágnes.	Emil, fia	Németh J.
Eliz, unokája	Karácsonyi.	Durand	Füredi J.
Józi, unokája	Fői Frida.	Rendőrtiszt	Juhász S.
Bizott, gyám	Polgár S.	Morin báróné	Szilassy J.
Morin	Békéssy Gy.	Groom	Kley Mariska.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 25 sz. Páratlan.

Este 7 1/2 órakor, rendez árkakkal:

A drótostót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Fordította: Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc.

Az előjáték személyei:

Blácsak Milos	Juhász S.	Zsuzsika	Kley Marika.
Milos, fia	Kley Margit.	Jankó	Miklósi Ilona.
Vojtek, drótos	Füredi J.	Pfefferkorn	Polgár S.
Babuska, neje	Pajor Ágnes.	Vaklavek	Szabó S.

A darab személyei:

Günther	Sarkadi A.	Giza, énekesnő	Szilassy J.
Mici, leánya	Rózsa Lill.	Lóri, énekesnő	Csepreghi I.
Jankó	Bónis Lajos.	Órmester	Győre Alajos.
Pfefferkorn.	Polgár S.	Giralt báró	Németh J.
Zsuzsika	Singhoffner V.	Kohary	Simon Jenő.
Milos, káplár	Bejczy Gy.	Rezervista	Réthy István.

Kezdete este 7 és fél órakor.

F. é. november 1-ével

a városházzal szemben fekvő épületbe

helyezem át

ANDRÁSSY-TÉR 17. SZ. ALATT

9 éve fennálló

uri-szabó üzletemet

TÓTH MIHÁLY, uri szabó.

Cégem létalapja s további célja: Raktáron tartok választékos honi, angol és francia divat-szövetekből készült csinos kivitelű munkáimmal mélyen tisztelt megrendelőim további b. megbi-zásait kiérdemelni.

Pontos kiszolgálás! * * Redukált árak!

A mai lóversenyre

érkező vidéki urak és urasszonyok b. figyelmébe ajánlom nagyvárosiasan berendezett

Delikatesz-üzletemet

melyben öngyártottam husdelikateszek, inyes árúk és finom falatok, nemkülönben a legmagasabb gourmandéria körébe vágó s bármi néven levő kellekek és készítmények a legelterjedtebb választékban kaphatók.

Uri buffetemben

hideg és meleg extra-ételek s kiváló bel- és külföldi exquisit-italok minden pillanatban szolgáltatnak ki. Elegáns táldiszítések házhoz pontosan teljesítetnek. Szíves pártfogásért esd

Záray Géza,

husdelikatesz-gyártó. (Telefon 432.)

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos 111

bükk faszén

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszén

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszén

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végezt fél napi időt körünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

yaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Ugyes egyenruhaszabó, ki
zsinormunkában jártas,

napszabónak

felvétetik

Kolarits Nándor

cégnél Temesvárott.

Borivóknak, akik a bort a vasgolyók...
retik vegyíteni, mindegyik...
MATTONI-FELI
GISSHÜBLER
Szárazvörös
Köszönjük a megrendelést.
Küldjük a bor sávját és az itatást
szíves keelemenettel, legelőbb mellékletet ad, aminekül, hogy
a bor minőségét biztosítjuk.

Ingusz I. és fia tankönyv kiadványai.

Telefon 517.

Minden más kiadónál megjelent tankönyv
raktáron van.

- Csik János 16 fali olvasó tábla.
" " Abc. ára kötve 50 fillér, 2-ik kiadás.
" " Olvasókönyv a népiskolák II. o. számára, ára 60 fill.
" " Olvasókönyv a népiskolák III. o. számára, ára 60 fill.
" " Olvasókönyv Aradmegye földrajzával, ára 80 fill.
" " Olvasókönyv Aradmegye földrajzával, IV. oszt. számára sajtó alatt.
" " Aradmegye földrajza, külön lenyomat a Csik-féle min. engedélyezett népisk. olvasóból. Két térkép és számos illusztrációval ellátva, ára keménykötésben 50 fill.

Értesítő könyvecske.

Kiadva az aradi tanítótestületek segélyalapja megbízásából, célszerű ujtásokkal.
Ára kötve 12 fillér.

Aradmegye kézi térképe, készült Aradon Réthy L. és fia jóhírű lithografiai műintézetében, 6 színben vastag velin papíron, ára 20 fill.

Aradmegye térképvázlata, a térképrajzoltatás előfogalma, ára jó rajzpapíron 06 fill.

Lejtényi Sándor-féle térképvázlatok, IV. kiadás. Magyarország hegy és vízrajzi és politikai vázlata, ára laponként 12 fillér. — Európa, Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália és Osztr. Magy. Monarchia térképvázlatai, ára laponként 06 fillér.

Gyűjteményes kiadás védőborítékban 1 kor. 80 fill.

Lejtényi-féle Herbarium, 8. kiadás, ára 1 kor. 50 fill.

Lejtényi-féle Herbarium román nyelven, ára 1 kor. 50 fill.

Dr. Hunyady József, a magyar helyesírás rendszere, az új miniszteri utasítás szerint, II. kiadás, ára 40 fill.

Sófalvy-Pataky Kis Phonomimikai

az olvasástani kezdete, ára kötve 24 fill. Ezen könyvecske főleg oly iskoláknak készült, a hol egy vagy más okból más abc-t kénytelen a tanító használni. Vezérkönyv hozzá díjtalan.

Kovács Kázmér Szavalókönyv iskolai ünnepélyekre, kiegészítette és átdolgozta Maurer Mihály aradi tanító, ára 50 fill.

Kovács Kázmér 101 örökszép magyar népdal (szöveg), ára 40 fill.

Záray Odön földrajz a népiskolák IV. oszt. számára, 13. kiadás, második, a legújabb népszámlálás adatai szerint átdolgozott lenyomat, ára kötve 60 fill.

Kun-Fülöp Csath, Gazdasági Ismétlő iskolai olvasókönyv. Ez az egyetlen könyv, mely az ez évben megjelent ezen iskoláknak szóló tanterv szerint átdolgozott kiadásban jelent meg, 8. kiadás 25—40 ik ezer, ára kötve 1 korona. Készült az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Kérem az igen tisztelt tantestületeket ezen tankönyveinket iskoláikba bevezetni. Kiadvány-jegyzékünkkel bármikor szolgálunk.

Arad, 1903. augusztus hó.

Kitűnő tisztelettel

Ingusz I. és fia,
könyvkereskedése.

PÖSTYEL

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok—

arvosilag első helyen ajánlván.

Fessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap főlerakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11—

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi női divat- és rőfös áruüzlet részére jó megjelenésű, int. 22—24 éves segédet.

Vidéki vasáru-üzlet részére szakképzett, ügyes 20—24 éves segédet.

Vidéki fűszer- és vegyesáruüzlet részére a magyar és tót nyelvben jártas segédet.

Aradi játékaru üzlet részére a kirakatrendezésben jártas, szakképzett segédet.

Vidéki vasáru-üzlet részére keresztény, a német és román nyelvben jártas segédet.

Vidéki fogyasztási szövetkezet részére a rövid-, vas és fűszer szakmában teljesen jártas segédet.

Vidéki vas-áru üzletbe a szakmában teljesen jártas, románul tudó segédet.

Vidéki férfi- és női-divatáru üzletbe a német nyelvben jártas, fiatal segédet.

Vidéki fűszer-, rőfös- és rövidáru üzlet részére a német és román nyelvben jártas segédet.

Vidéki férfi-divatáruüzlet részére kér, a német és román nyelvben jártas fiatal segédet.

Vidéki rőfös-kereskedés részére fiatal segédet, aki a magyar, szerb, esetleg a román nyelvben is jártassággal bír.

Vidéki rőfös kereskedés részére a román nyelvben jártas, jó megjelenésű, ügyes segédet.

Több rőfös- és vegyes áruüzlet részére a román nyelvben jártas fiatal segédet.

Ajánlunk:

Felső kereskedelmi iskolai érettségit tett, a magyar német és román nyelvben jártas fiatal embert irodai gyakorolul.

Kereskedelmi végzett, az egyszerű és kettős könyvitelben jártas leányt irodai alkalmazásra, esetleg elárusító-nőnek.

Az egyszerű könyvvezetésben és a levelezésben teljesen jártas, szépírásu könyvelőnőt, aki ily minőségben helybeli nagykereskedésben alkalmazva volt.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKOZLÓ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató.

NAPIREND.

Október 25. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Krispin. — Protestáns naptár: Krispin. — Görög-keleti naptár (október 12.): Próbus. — A nap kel 6 óra 18 perckor, nyugszik 4 óra 37 perckor.

Község-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-múzeum helyisége mellett a létesítmény.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra üldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Ényhe, északon elvéve csapadék, keleten éjjeli fagy.

Október 25. Az aradi székely-otthon rendkívüli közgyűlése délután 8 órakor.

Október 26. Városi közgyűlés délután 4 órakor. November 4. Az aradvármegyei községi- és körjegyzők egylete és nyugdíjintézetének választmányi ülése délelőtt 11 órakor, közgyűlése délután 2 órakor (Megyeház.)

November 7. Az aradi kereskedők körének tanácsalma (Központi szálló.)

November 15. Grünfeld Alfréd zongoraművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

† Soványság. †

Szép testidomokat kaphatni a világ-hírű erőportól, amely a párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve, 6-8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. **Reálisan szolid - nem szélhámosság, számtalan köszönő irat.** Ara dobozonkint használati utasítással, együtt bérmentesen küldve 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre utalványon küldeni. **D. Franz, Steiner & Co. hygienikus intézetének Berlin 59. Königrätzerstrasse 78. Ausztria-Magyarországban kapható Török József gyógyszerárán Budapest.** 1511

Alapított 1893. Telefon 423.

Fleischer Testvérek

vas és rézbutor gyára

Arad, Deák Ferencz-utca,

Földes-palotával szemben.

Gyártanak legjobb kivitelben

csinos gyermek-ágyakat, mindenféle

rézbutort,

összecukható vaságyakat. Sodronyágybetétek minden méretben készíttetnek.

Pontos kiszolgálás a legutánysabb áron. 2005

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nem bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nem bajokban, szellemi elgyöngyülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alatt jelzetti címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1487

Eni biztosíthatom önt, hogy az alkoholmentes **„CERES“** gyümölcslé kifogástalan. Kitűnő aromatikusság, tápláló és vérképző tulajdonságai ezen borokat felülmúlhatlan.

asztali- és egészségi-itallá

emelik, és e tekintetben az alma-, körte-, áfonya-, egres-, ribiszke- és meggy-lé különösen kiemelendők.

Miután ezen gyümölcsleveket, az erjedési processus kikerülésével teljesen friss és érett gyümölcsből nyerjük, így a valóságban egy **folyékony gyümölcsöt** kapunk, mely lehetővé teszi, hogy a friss gyümölcsöt egész éven át, ital alakjában élvezhessük.

Kaphatók: 1/10, 1/4 és 1 literes üvegekben.

Kizárólagos főraktár:

TAMASDÁN KORNÉL

fűszer és csemege kereskedésében

Aradon, József főherczeg-ut 12. sz.

TÖRLESZTÉSES

Pénzkölcsönöket

közvetíték a legelőnyösebb feltételek mellett, földbirtokokra és városi bérházakra **4-3, 4-5, 5 és 5-5%** kamatlábbal

20, 25, 30 és 50 évi visszafizetésre

(amortizációra), féléves részletekben, melyben úgy a kamat, mint a tőke törlesztése bennfoglaltatik.

Elvém a t. jelzálog-kölcsönt kereső közönség szolid és gyors kiszolgálása.

A kölcsönök készpénzben, a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki. Eölezes költségek nincsenek, díjazásom utólagos. Bővebb felvilágosítással szolgál

HERCZOG SÁNDOR,

1984

Aradon, Weltzer János-utca 15. ajtó 7.

Telefon 474.

Ha czipőre van szüksége,

ne vásároljon többé a bécsi vagy külföldön gyártott czipőkből, mert drága pénzért rosszat kap; hanem

rendeljen magyar iparosnál.

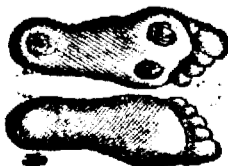
Legjobban mutatja ezt az

Aradi czipészek

Zermelő Szövetkezete

(Arad, Andrásy-tér 22.)

kirakata, hol látható a különbség a bécsi rongy és a tisztességes munka között!

A szabadalmazott Asbest-talpbélések

egyedüli raktára.

Kiadó lakás.

Egy négy szobából és

mellékhelyiségekből álló

első emeleti lakás

Asztalos Sándor-utca 1. sz. a.

kiadó.

Értekezhetni lehet: Dr. Ker-tész Miksa ügyvédnél ugyanott.

Árverési hirdetés.

A csálai állami szőlőtelep gazdasága felesleges termény készletének eladására árverést nyit.

Az árverés f. évi november hó 16-án d. e. 9 órakor magán a telepen (Arad mellett) tartatik meg.

Az árverés tárgyát mintegy 400 mm. szemes tengeri, továbbá 1000 mm. széna, 1700 mm. tavaszi és 2000 mm. őszi szalma, 29000 kéve tengeri szár és 300 mm. buza polyva képezi s annak vételére 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtnak és részlet ajánlatok is tehetők.

Az állami szőlőtelepek igazgatósága Aradon. 2267

14906-1903. khsz.

Hirdetmény.

Dürr Gusztáv aradi cég Schwei-del József utca 18. számú házban baromfi hízaló és vágó telep felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. XVII. t. cz. 27. §-a értelmében a telep helyszin tárgyalására határidőül folyó évi október hó 27-én d. u. 3 órájára a helyszinére kitűzetik, a melyre az érdekeltek ezuton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszin és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi október hó 27 ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanott, élszoval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem említtetnének, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idezett törvény 80. §-a rendelkezéséhez kepest ki fog adatni.

Arad, 1903. évi október hó 15-én.

Sarlot, főkapitány.

Varrónő,

aki a legkomplicáltabb toilletteket
elismert jó izléssel
és gyorsasággal készít
ajánkozik házakhoz.

Szíves megkeresések Kápolna-
utca 2 sz. ajtó 4. 2067

Kávé és Tea

első kézből,

vagyis egyenesen a termelőtől, ennek kö-
vetkeztében teljes jótállás valódi, hamli-
sitatlan minőségért a

képzeltet legolcsóbb árak mellett.

Több mint 100.000 holdas jávaszligeti bir-
tokunk a legrendszeresebb módon kezel-
tetik, kávéfajtáink igen zamatosak és kitü-
nő minőségűek. Saját védjegyünk Jávaflor.

KÁVÉ: 1854

Jávaflor legfinom.	4 3/4 kilo	frt	6-65
finom	4 3/4	"	5-90
Jávabrazil keverék	4 3/4	"	5-45

Vám és bérmentve minden postaállomáshoz
szállítva. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Turk és Társa

Jávaszligeti nagybirtokosok
saját termései kávé és tea eladás,
Trieszt via dell' acquedotto 38.

Dick Ferencz Alajos

fényező és mázó mester

Aradon, Boczkó-utca 9. sz.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkákat u. m.: fürdőszoba
és kádak-, vas- és fa-butorok-, vizi-
kannák-, tálcza-, kályhavédő-, fako-
sarak

aranyozás és márványozását,
függőlámpák bronzírozását, majolika
festészetet fára és érczre diszes ki-
vitelben, floderozások minden szín-
ben a legsecciosabb kivitelben ju-
tányos árban és pontosan teljesi-
tetnek. 1475

Arad legnagyobb
óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb
bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek kész-
pénzért a legmagasabb árban meg-
vétetnek vagy más új tárgyakra
átcserélhetők. 1897

—Kéretik kísérletet tenni.—

A közelgő téli idényre raktáron van legfinomabb
Jamaica Rum

üvegje 60 fillér, 1 kor. 80 fillér és 4 korona.

Kiváló minőségű chinai tea.

Egy kis csomag 20 fillér, közép csomag 60 fillér, 1/8 kilo diszes
bádóg dobozban 3 korona.

Kitünő francia illatszerek

Extrait Ideal, Extrait Tréfle incarnat,
Extrait Vigne fleurie, Extrait Crub Apple Blosson

üvegje 4 korona.

Extrait Tréfle du Japon, Extrait Crub Apple,

üvegje 3 korona

Extrait Violette enperieur. Eau de Cologne Russe.

Üvegje 2 kor 50 fill.

Üvegje 6 korona.

Kapható egyedül!

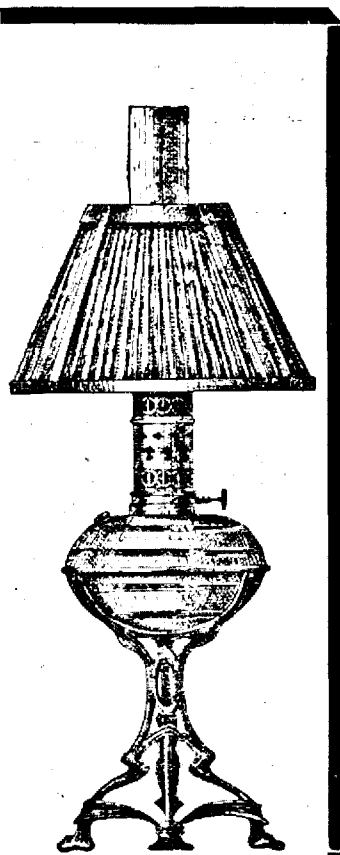
Rozsnyay Mátyás gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér. 909

Auerfény.**Magyar Gázizzófény Részvénytársaság**

Welsbachi dr. Auer Károly szabadalma

Budapesten, VI., Váci-körút 3. sz.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.
Auer-féle szab. izzótestek és Auer-
lámpák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz)
csi'lárok, falikarok, utczai lám-
pák, egyszerű és diszes kivi-
telben.

Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevitő
készülékek.

A szesz-világítás berendezése
igen czélszerű oly helyiségekben,
hol sem gáz, sem villany nem
áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épü-
letek, kastélyok, vendéglők, pá-
lyaúdvárosok és fürdőhelyek szesz-
világítási berendezését.

A szeszvilágítás berendezésénél a
meglevő petroleumlámpák fém-
tartályai, csekély átalakítási költ-
ségekkel, legnagyobbbrészt fel-
használhatók. 2254

Arjegyzék, esetleg költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

**Őszi és Téli
divat-kelmék**

beszerzésénél minden hölgy sa-
ját érdeke, hogy áruházam
rendkívüli nagy választéku

Divatkelme**ujdonságait**

megtekintse, melyeknek
árai

versenyen kívül

állók.

**Rendkívül
előnyös vételek.**

120 cm. széles Cybelin kelmék,
120 cm. „ Sima női posztók,
120 cm. „ Csomós szövésű
kelmék,

140 cm. széles Costüm kelmék,
fekete és színes.

Mosó - bársony

remek mintákban.

Francia flanel

és jó mosó

barchetok.**Singer****Sándor**

divatáruháza

ARAD,

Andrássy-tér 20.

Fischer Eliz-ház. 1867

Vidékre a teljes minta-
gyűjtemény kívánatra posta-
fordultával megküldetik.

Feltűnő ujdonság!**DELICE**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

1434

URANOS

- K É K

ruha-mosáshoz

a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcsó és felülmúlhatlan!

kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 1'60 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óvakodjunk!

2655

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYESZETI GYÁRA

BUDAPEST, VI., Rózsa-utca 85.

Férj az uram sem elegendő!
 David Gyula, az első gyógyszerész és orvos. Széplő és más arcszobrok után Eszéki pomádója ára 10 K. 1.50, 2.50, mátrax arcszobrok után az erősebb hatású Pomádó arcszobrok ára 10 K. 1.50, 2.50. Arcszobrok feleke pont alakú arcszobrok egyedi munkáját a huzartól, ára K. 1.50 és 2.50. Arcszobrok használata előtte csakis Országos Képzési és Szakmunkaügyi Hivatalnál kell megadni K. 1. 2, 3. Országos Képzési és Szakmunkaügyi Hivatalnál kell megadni az Országos Képzési és Szakmunkaügyi Hivatalnál kell megadni az Országos Képzési és Szakmunkaügyi Hivatalnál kell megadni.

ANTEGRIN. H

az állatok óv- és gyógypora. Minden gonoszokozás és k...
 Dr. David Viktor.
 Országos Képzési és Szakmunkaügyi Hivatalnál kell megadni az Országos Képzési és Szakmunkaügyi Hivatalnál kell megadni az Országos Képzési és Szakmunkaügyi Hivatalnál kell megadni.

Köszvény- és rheumabetegeknek,

kik ezen betegségektől alaposan szabadulni akarnak, nem ajánlható elége a valódi Vilmos-féle köszvény és rheuma elleni vértisztító tea Készítője Wilhelm Ferencz gyógyszerész, es. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztria; a párisi és mellbournei kiállításokon a legmagasabb díjjal — arany éremmel — lett kitüntetve. Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, es. és kir. udvari szállítóval Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerészeknél és drogueriákban.

Aradon főraktár: Földes Kelemen és Hajós Árpád gyógyszerészeiben. 1569—U

Ungváry Erősítő
 (Czegled) 300 hozzás 500 termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól fellele nemes csemeték, 2 forinttól fellele sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá — 16—18 forinttól fellele saját termései rendkívül finom újborkok kaphatók Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa, vadonca, akác- és gleditschia-csemeték. Tessenék árjegyzéket (borról is) kéri.

Hitelt nyújtok
 1—3 évre (kamattól): városok, községek, megyék, vízszabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak a más hitelképes testületeknek.
 A hitelnyújtás szőlővesszőre, és borra nem vonatkozik.

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.
 Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen PAGLIANO GIROLAMO tanár aláírása látható.

vértisztító- és edző-szer

1838 ik év óta biztos sikerrel használatban.
 Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár
 FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)
 Minden nagyobb gyógyszerészeknél kapható.

Mélyen tisztelt hölgyközönség figyelmébe.
 Füzőraktárunk tulhalmozottsága folytán raktáron levő **divatos füzőinket félárban árusítjuk.**
 Kérjük helybeli, ugyszintén vidéki tisztelt vevőinket áraink olcsóságáról meggyőződni sziveskedjenek.
 Mérték utáni rendelések rövid idő alatt eszközöltetnek
Brassay Testvéreknel
 Aradon, Forray-utca.

Dr. Traub József orvos gyomorpara

GASTRICIN

orvosilag megvizsgálva és kipróbálva.

Az emberek ezrei gyomor-, bél- és egyéb betegségek miatt szigorú koplásra vannak szorítva, amely szinte elkésztíti az életet. Traub József dr. Gastricin gyomorpara használatánál ezen kúra igen rövid ideig szükséges. Betegnek kik bőségesen akarnak táplálkozni, hogy erejükben megmaradhasanak, a Gastricin használata által teljesen elérik azt. Gastricin szédülések, gyomorfájás, görcsök, rosszullet, főtájás ellen használ, hosszabb használat mellett pedig az idült gyomor- és bélbántalmakat is meggyógyítja. Gastricin nem hashajtó szer, a székletélt mégis teljesen szabályozza. Bővebbet a Prospectus. Orvos urak részére ingyen próbák.

Aradon Gutori FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerészeknél, valamint a legtöbb gyógytárban kapható.

Főraktár: Salvátor gyógyszerész Pozsony.

Nagyban árusítás a drogueriákban.

Nagy doboz 8. — korona, kis doboz 2. — korona, bérmentve 20 fillérrel, ajánlva 45 fillérrel több. 2698

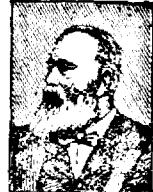
Kitüntetve. Alapítva 1878-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legötletesebb

karácsonyi ajándék.

egy életnagyságu arckép, mert örök becse van és egyszersmiud szabadiszül, továbbá előnyös nász-, névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéku szolgál, de ugy is mint örökös emlék (különösen megholtakra) föltötte alkalmas. Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el. Nagysága 40:50 cm., ára 3 frt.

Hü hasonlatosságért és tartósságért kezeskedem.

A fényképet sértetlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészítem. (Karácsonyi ajándéku szánt képeket tessék minél előbb megrendelni.)

Bodascher Szigfried

Kitüntetett arcképészeti műintézete

Bécs, II., Praterstrasse 61.

2630

Alkalmi vétel!

4 frt 34

egy finom üveg-készlet, mely 41 darabból áll és pedig: 12 vizes

pohár, 12 boros pohár, 6 likör pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likör üveg, 6 kompót tányér, 1 kompót tál, 1 csemege álvány, összesen 41 drb.

5 frt 95

egy 6 személynek való étel-készlet, legfinomabb karlsbadi porcellánból,

festett és aranyozott díszítéssel, mely 26 darabból áll és pedig: 6 leves-tányér, 6 lapos tányér, 6 csemege tányér, 1 leves-tál fedéllel, 1 pecsenye tál, 1 főzelékes tál, 1 saláta-tál, 1 tézta-tál, 1 cauce-tál, 1 saucetál, 1 sótartó összesen 26 darab.

3 frt 45

egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy tea készlet, mely 15 darabból áll és pedig: 1 kávé vagy tea

kanna, 1 tejes kanna, 1 cukor tartó fedéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 darab.

SZABÓ ALBERT

üveg, porcellán, lámpa és konyhabereendezési cikkek nagy raktárában

ARAD, Atzél Péter-utca I. sz.

Telefon 239.

Fehér porcellán tányér 10 kr.

darabja. Hazai gyártmányu fehér mély tányér 7 kr. darabja.

Likör készlet 6 személyre 90 kr. Függlámpa

3 frt 50. Mosdó készlet színes 4 frt 80 kr. Színes csemege készlet, mely áll: 6 tányér, 1 tálból, 1 frt 40 kr. Ugyanez üvegből 90 kr.

Évőeszközök: 1 kés, 1 villa, 1 kanál, összesen 50 kr. Különlegességek 12 szép kristály vizes pohár 70 kr. Meg nem felelő tárgyak visszavételnek és a pénz visszaküldetik. — Valódi Auer izzótestek 30 kr. darabja.

Különlegességek 12 szép kristály vizes pohár 70 kr. Meg nem felelő tárgyak visszavételnek és a pénz visszaküldetik. — Valódi Auer izzótestek 30 kr. darabja.

2224

ARAD

megyében

eddig

9 főnyereményt

és

26 más nagyobb nyereményt

fizettünk ki.

Bebizonyított tény, hogy a magyar királyi szab. osztály-sorsjáték útján igen sokan jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz is; miáltal a magyar osztály-sorsjegyek általános kedveltségnek örvendenek. — Egyetlen más sorsjáték sem nyújt hasonlóan kedvező nyereségi esélyeket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a magyar osztály-sorsjáték.

A következő osztály-sorsjáték hat osztályában 110.000 sorsjegyből 55.000 darabot, tehát a felet körülbelül

14 $\frac{1}{2}$ millió korona készpénzzel sorsolják ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve: 600.000, 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 90.000, 2 a 80.000, 70.000 stb. stb.

A megrendeléseket f. é. november 3-ig kérjük.

Az első osztályu eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél 6.—, negyed 3.— és nyolczad 1 k. 50 f. Sorsjegyeket postautalvány-összegek ellenében vagy utánvétellel küldünk. — Hivatalos nyeremény-jegyzékekkel pontosan szolgálunk. Játéktervet minden sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Gizella-tér 1. U. 2. „Nemzeti Pénzváltó Budapest“.

Sürgöny ezim:

2555

Intézetünk

abban a helyzetben van, hogy bármily nagy nyereményt — még esedékesség előtt is — a legszigorubb titoktartás mellett, jutalékmentesen fizet ki és ügyfeleinek minden irányban a legmesszebbmenő biztonságot nyújtja.

A

legtöbb főnyereményt

nálunk

vásárolt sorsjegyeken nyerték.

Van szerencsénk a t. vevőközönséget értesíteni, hogy üzletünkben szenvedett **tűz-kárunk** liquidatioja befejezést nyervén, **sérült és sértetlen árukból** álló raktárunkat és pedig különösen:

czérna-vászon, asztalneműek, ruhakelmék és selymekből

álló dus választékunkat **igen olcsó** áron t. vevőink rendelkezésére bocsátjuk.

Tisztelettel

1405

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.

Értekezéseket teljesen ingyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásunkat kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

As apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

ezzen rovatban minden szó egyszerű beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkét 8 fillér. — Csalódot kereső vagy csalódnak ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillért és 1 koronáért kaphatók lapnak előírású helyen.

Az új fűtőház mellett

egy, esetleg 2 részre is osztható 300□ öl nagyságú telek szabad kézből eladó. Bővebbet Varjassy József-ut 15. szám. 2201

Magyar mustár

készítéséhez legfinomabb frissen tört fehér és fekete mustármagot, **ürmös készítéséhez ürmös keveréket** ajánl Földes Kelemen gyógyszerháza, Aradon. 2249

Keresek

egy oly szakképzett egyént, ki vállalkoznék arra, hogy a felső kereskedelmi iskola első osztályát végzett, de ismétlésre utasított fiammal, még ez iskolai évben arra vállalkozna, hogy ugy az első, mint a második osztályból kiképezné és vele sikeres vizsgát tételne. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 2255

Egy eczet gyár

a vidéken, biztos vevőkörrel, eladó, vagy bérbeadandó. Esetleg társ kerestetik, ki 6000 koronával rendelkezik. Tiszta haszon 25%. Czim a kiadóhivatalba. 2266

Házmesternek

keresek gyermektelen házaspárt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2278

Két szobás udvari lakás

november 1-től kiadó. Csiky Gergely-utca 18. szám. 2269

Szabadság-tér közelében,

Korin utca 1., földszinten különbejáratu, csinosan burorozott utcai szoba 1—2 ur részére kiadó. Esetleg teljes ellátással. Bővebbet ugyanott. 2271

Képzett vaskereskedő

transzító vasgyári raktár vezetésére provizió ellenében, azonnal ellátást nyerhet! — Czim a kiadóhivatalban. 2270

Nőül veszem

azon izr. leányt, vagy fiatalgyermektelen özvegyet, kinek 2—3000 frt hozománya van, melylyel egy helybeli jó menetelű üzletet azonnal átvonnék. Szíves ajánlatokat „Özmeretlen” alatt Arad, postrestante kérek. 2258

Weitzer János toll.

Doboza 2 kor. 40 fill.

Nikkelezett aczélből. 2252

Kapható: **Ingusz I. és Fianál.** Telefon 517.

Igaz Sándor

műorás és ékszerész

Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán.

Raktáron tart: **különlegességi zsebórákat**, u. m.: Longinos, Omega, Borheur stb. valamint mindennemű **ingá-, fali- és ébresztő órákat** pontosan szabályozva. 2261

Ékszerek nagy választékban.

Saját óra és ékszerjavító

műhelye.

Nagymennyiségű

LÉCZ

eladó

az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

500 forintot fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. Brökösel**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható **Aradon** minden gyógyszerházaiban és **Krausz Elemér és Társai** drogueriájában **Andrássy-tér 20. szám.** — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok fejjelentői 161 díjaztatnak. 129

Stiászny József

kaptala és sáma készítő

Aradon, **Andrássy-tér 4. sz.** (Nádor szálloda-épület.) Kintülvé 1901. és 1902. évben.

Ajánlja magát mindennemű **kaptala és sáma** készítésére pontos kiszolgálás mellett. 14 év óta fenálló üzlettem tanuskedik jó hírnevemről. Főtörekvésem: **vévőimet a legjobb anyagból készült áruval jutányos árak mellett kiszolgálni.** 281

Hetessy István

polgári és egyenruha szabó

Aradon, **Nagyvárad-ut 10. sz.**

Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és előírás szerint, ugyszintén elvállal javításokat, átalakítást és felvasalásokat a legjutányosabb árak mellett. 1458
Hosszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsőrendű szabóüzletekbe szereztem, lehetségessé teszik, hogy t. megrendelőmet legszolidabban kiszolgálhassam.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló **butorokat** portom áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uróságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Klvánatra hazhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 1471

Nagy szakszerű javító-műhely.

Kerékpár- és varrógép raktár.

Kalmár * *

* * József

villanyműszerész

villanyos-csengő és telefon építési vállalata

felszerel

lakásokba villamos-csengőket, telefonokat kisebb vagy nagyobb távolságra.

Betörés ellen

biztonsági csengőket.

irodai vagy takarékpénztári helyiségekben.

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Telefon 242. sz. 2071

KINTZLER ZOLTAN

Gronometter műorás és ékszerész

Arad, **Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)**

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1691

Pontos és szolid kiszolgálás!

Aki a fehérre mosott és fényesre vasalt

fehérneműnek kedvelője,
az adja fehérneműit

Morvai Károly

Weitzer János- (volt Templom) utca 17. szám alatt levő

mosó és vasaló intézetébe tisztíttatni. 1514

Mérleg-javító műhelyi

Weisz Jenő

épület és műlakatos

Aradon, **Szent Pál-utca 1. szám,**

(a zsidó templommal szemben.)

Ajánlja magát minden az épület-műlakatos és mérlegszakmába vágó munkák elkészítésére, u. m.: épület-vasalások, sűrűcsok, kovacsolt vasból kerítések, takaréktűzhelyek, szivattyus kutak és mindennemű mérlegek javítását. Továbbá elvállal vízvezeték és fürdőszobák berendezését, jutányos árak, pontos, gyors és legjobb kivitelben. 1453

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. 2026

Küldje be címét E. 936. jelige alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Moerfeldstr.**

Eladás
súly szerint
kilónként
K. 1.50
és
K. 1.90

Főraktár:

Pöhm és Gedeon

vasáru-kereskedés

Arad

Minden valóban praktikus háziasszony,

a ki a zománcz-edény minőségét nemcsak a szín tetszetősége után ítéli meg, hanem a **használatban való tartósságra és olcsóságra** súlyt fektet, most csakis a **szürkérozott zománczozott** 2052

Seccesio-edényt vesz.

Westen P. betéti társaság, Pozsony-Ligetfaln.

Főraktár:

Pöhm és Gedeon

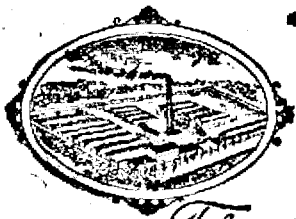
vasáru-kereskedés

Arad

Eladás
darab szerint
eredeti gyári árakban fennfekvő gyári árlap után.

MAGYAR GYAPJÚÁRÚ,
KATONAPOSZTÓ, ÉS TAKARÓ-GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ZSOLNÁN.

ZSOLNA, 1903. október 25.
Katonaposztó és Takaró-gyár

Tisztelt Neumann M. úrnak
Budapestben

Erővel kérséggel igazoljuk,
hogy amálunk megrendelt
valódi kék Cheviot „Admiral”
Melton „Hungaria”
szürke Cheviot „Zsolna”
szürke Diagonal
szürke Double
Zsolnai gyártmányt képez s ezen árak a legjobb
belföldi gyapjúból készülnek miért is azok jószágát
ért bízóságot vállalunk.

Tisztelettel

MAGYAR GYAPJÚÁRÚ-
KATONAPOSZTÓ ÉS TAKARÓGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ZSOLNÁN.

Magyar Gyapjúárú

ARAD; NEUMANN M.

CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ

férfi-, fiu- és gyermek-
ruha-telepe

Hivatkozva a tuloldali levélre, értesitem a t. vevő-
köszönetet, hogy a felsorolt cikkek ugy nálam, vala-
mint az összes magyarországi fióküzeletemben és pedig:
Arad, Debreczen, Kassa, Kolosvár, Pécs, Possony,
Nagyvárad és Temesvár, állandóan kaphatók.

Tisztelettel

Neumann M.
Budapest, Museum-körút 1. sz.

Férfi-öltöny

Zsolnai divatcsík-szővetből... 40 kor.
Zsolnai Lodenből «Hungaria Melton»... 40 «

Férfi-ulster

Zsolnai szürke double-szővetből (bélés nélkül)... 40 kor.
Zsolnai szürke double-szővetből (Prinz Wales façon) 52 «

Fiu-öltöny, hosszú nadrággal

Zsolnai Hungária Meltonból, tiszta magyar gyapjú... 27 kor.
Zsolnai divatcsík-szővetből... 30 «

Fiu-öltöny, «Complet» rövid nadrággal és mellényvel

Zsolnai szürke Hungária Meltonból... 18 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot «Admiral»... 26 «
Zsolnai divatcsík-szővetből... 22 «

Gyermek-ruhák, «Costüm» térd vagy lengyel-nadrággal

Zsolnai szürke Hungária Meltonból... 15 kor.
Zsolnai valódi kék Cheviot «Admiral»... 14-18 «
Zsolnai divatcsík-szővetből... 15-20 «

Meghívó!

Igaz hálánkra számíthat, ha az őszi
sárkor megtisztel bennünket szives lá-
gatásával.

Értjük az Ön kívánságait.

Ön ugyebár olcsó és előzékeny kiszol-
lást akar és nagy választékot is követel.

Mi abban a helyzetben vagyunk, hogy
nek mindezeket megadhatjuk.

A mi raktárunk még sohasem volt oly
gy, mint most. És tudjami a jelszavunk?

— **Adjál el olcsón, mert ez a
fegyvered!**

Ezzel védekezünk a versenynyel szem-

ben, ezzel szerzük vevőinket és ezzel
érjük el üzletünk nagy forgalmát.

Várjuk tehát szives látogatását, hogy
Önnek mindezt bebizonyíthassuk és üdvö-
zöljük Önt kiváló nagyrabecsüléssel.

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.

Életnagyságu ingyen-fényképeink ez idő sze-
rint remekül sikerülnek; nagyitunk **bárminő**
képet (avultat vagy ujat) és a művészi retusi-
rozást (kidolgozást) saját emberünk végzi.